

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **archeologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Szczeciński, al.
Papieża Jana Pawła II 22a, 70-453 Szczecin**

Data przeprowadzenia wizytacji: **13 – 14 marca 2025**

Warszawa, 2025

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	30
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	39
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	45
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47
5. Załączniki:	51
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	51

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Elżbieta Jaskulska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Marcin Ignaczak – ekspert PKA
2. prof. dr hab. Daniel Makowiecki – ekspert PKA
3. Dominik Postaremczak – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Waldemar Wojna – ekspert PKA ds. studenckich
5. Stanisław Lewko – ekspert PKA ds. studenckich
6. Michał Klimczyk – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku archeologia prowadzonym przez Uniwersytet Szczeciński została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały Nr 500/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2024/2025. Była to pierwsza ocena programowa na tym kierunku studiów.

Wizytacja odbyła się w trybie stacjonarnym zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny, załącznikami do raportu, a także dokumentacją udostępnioną przez Uczelnię. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni w celu omówienia jej szczegółów. Zespół oceniający PKA odbył wszystkie spotkania zgodnie z harmonogramem. Ponadto dokonano oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych, odbyły się hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej. Podczas spotkania podsumowującego pracę zespołu oceniającego dokonano oceny spełnienia kryteriów szczegółowych oceny programowej, określonych w załączniku do Statutu PKA oraz sformułowano wstępne uwagi, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym wizytację.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	archeologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	archeologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	7 tygodni, 7 ECTS. Praktykom nie przypisano liczby godzin.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	46	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2032	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	98,84	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	140	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	archeologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	archeologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	5 tygodni, 9 ECTS. Praktykom nie przypisano liczby godzin.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	8	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	990	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	67,64	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	95	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	46	-

Źródło danych: Raport samooceny, program studiów (tytuł nadawany absolwentom, specjalności, wymiar praktyk zawodowych), ustalenia podczas wizytacji (w zakresie liczby godzin praktyk godzin)

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku archeologia (studia I i II stopnia) na Uniwersytecie Szczecińskim jest zgodna z misją i strategią uczelni. Jest także spójna ze strategią Uniwersytetu na lata 2019 – 2028, której priorytetami są prowadzenie niezależnych badań naukowych o wysokiej jakości, podobnie jak działalności dydaktycznej przy uwzględnieniu ścisłych powiązań między tymi dwoma obszarami, zachowaniu autonomii szkoły wyższej oraz wolności w podejmowaniu badań naukowych i doborze treści kształcenia. Kierunek wpisuje się również w Strategię Rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2019-2028, której priorytetami są prowadzenie niezależnych badań naukowych o wysokiej jakości, działalność dydaktyczna, ochrona dziedzictwa kulturowego Polski i Europy oraz wspieranie tożsamości regionalnej Pomorza Zachodniego.

Koncepcja i cele kształcenia dla studiów pierwszego stopnia zakładają zdobycie przez studenta wszechstronnej wiedzy archeologicznej, obejmującej m.in. archeologię epok (okresów chronologicznych), archeologię śmierci, archeologię środowiska. Towarzyszy temu nabywanie umiejętności praktycznych w zakresie nowoczesnych metod analitycznych, metod prospekcji terenowej i dokumentacyjnych (GIS, teledetekcja archeologiczna i modelowanie). Co ważne program studiów jest wspierany przez wiedzę z nauk przyrodniczych, ścisłych i społecznych. Studia pierwszego stopnia mają na celu przekazanie zaawansowanej wiedzy o dawnych społecznościach i ich dziedzictwie kulturowym, ze szczególnym uwzględnieniem archeologii Pomorza, Polski i Europy Środkowej. Studia drugiego stopnia umożliwiają pogłębienie wiedzy zdobytej na poziomie zaawansowanym oraz poszerzenie umiejętności i kompetencji, szczególnie w zakresie nowoczesnych metod badawczych i technologii stosowanych w archeologii oraz kompetencji z zakresu ochrony i promocji dziedzictwa. Do priorytetów realizowanych na kierunku należy zaliczyć także ochronę dziedzictwa kulturowego Polski i Europy oraz wspieranie tożsamości regionalnej Pomorza Zachodniego.

Kierunek na studiach pierwszego i drugiego stopnia został przyporządkowany do dyscypliny naukowej archeologia – liczba punktów ECTS przypisanych dyscyplinie archeologia wynosi 100 % zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, co jednoznacznie potwierdza jej status dyscypliny wiodącej oraz fundament programowy kierunku. Dyscyplina naukowa archeologia stanowi w podstawę teoretyczną kierunku, wskazane w efektach uczenia się odniesienia do treści z zakresu nauk przyrodniczych, ścisłych i społecznych mają charakter ściśle pomocniczy: wprowadzane są wyłącznie dla rozszerzenia warsztatu badawczego archeologa oraz wsparcia interpretacji źródeł, a nie jako samodzielny cel kształcenia. Tak ugruntowana interdyscyplinarność wzmacnia kompetencje archeologiczne studentów, nie rozmywając centralnej roli dyscypliny macierzystej.

W Uczelni prowadzone są badania naukowe w dyscyplinie archeologia, których zakres odpowiada zakresowi kształcenia na ocenianym kierunku. Badania te są realizowane w trzech specjalistycznych blokach: archeologii śmierci, archeologii środowiska (w której mieści się archeologia zatopionych krajobrazów) oraz teledetekcji archeologicznej i badań metodami informacji geograficznej (GIS). Koncepcja studiów jest związana także z badaniami zagadnień z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, jego promocji i wykorzystania w edukacji i turystyce (ze szczególnym naciskiem na dziedzictwo kulturowe Pomorza).

Koncepcja kształcenia odpowiada potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego i przygotowuje absolwentów do podjęcia pracy w muzeach i skansenach, prywatnych firmach archeologicznych, instytucjach samorządowych zajmujących się ochroną dziedzictwa archeologicznego, popularyzacją regionu i turystyką.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oczekują od absolwentów kierunku gotowości do ciągłego poszerzania kompetencji w zakresie metod prowadzenia badań, a także ochrony i popularyzacji dziedzictwa archeologicznego zarówno w Polsce jak i na świecie. Za równie istotne uznano także kompetencje muzealnicze oraz usług archeologicznych związanych z inwestycjami infrastrukturalnymi. W wyniku konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w programie studiów uwzględniono wymienione kompetencje.

Koncepcja kształcenia uwzględnia metody i techniki kształcenia na odległość w zakresie wymaganym przepisami. Dotyczy to zajęć wykładowych na I i II stopniu studiów w wymiarze 3 ECTS (I stopień) oraz 4 ECTS (II stopień).

Efekty uczenia się na kierunku archeologia w zdecydowanej większości odzwierciedlają przyjętą koncepcję, cele kształcenia oraz profil ogólnoakademicki programu. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny archeologia gwarantuje, że wszyscy studenci – niezależnie od wybranej ścieżki – uzyskują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne odpowiadające wymaganiom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty te zostały sformułowane precyzyjnie i realistycznie, co umożliwi ich wiarygodną weryfikację. Zastrzeżenia budzi jedynie brak jednoznacznego przypisania efektu uczenia się odpowiadającego kompetencji P6S_UO „planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole” w programie studiów pierwszego stopnia; lukę tę należy uzupełnić, aby zapewnić pełną zgodność z PRK. **Zaleca się** wprowadzenie wskazanego, brakującego efektu uczenia się.

Charakterystyki efektów uczenia się dla obydwu stopni studiów zawierają sformułowania właściwe dla KRK, więc zasadne byłoby dostosowanie ich w opisie do obecnie obowiązujących wytycznych PRK. Dla studiów I stopnia powinny one zawierać opisy kompetencji na poziomie zaawansowanym, natomiast dla studiów II stopnia opisy na poziomie „pogłębionym”. Analiza treści efektów wskazuje, że w programie I stopnia nie pojawia się określenie wskazujące, że absolwent uzyskuje wiedzę zaawansowaną, zgodnie z poziomem 6 PRK, wręcz przeciwnie dominują określenia „podstawowa”, np. K_W01: „zna i rozumie podstawy ogólne i terminologie fachowa z zakresu definicji archeologii i historii”; K_W02: „zna podstawową problematykę badawczą dotyczącą różnych epok archeologicznych i historycznych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Europy Środkowej”, K_W07: „zna podstawowe techniki konserwacji zabytków”. Podobnie w przypadku efektów uczenia się wskazanych w programie II stopnia pojawiają się określenia „zaawansowana”, przypisane wg PRK do poziomu 6, brakuje natomiast wskazania, że uzyskiwana wiedza ma charakter pogłębiony. Jako przykład można tutaj przywołać efekty K_W01: „zna zaawansowane definicje z zakresu metodologii archeologii i historii”; K_W06: „posiada poszerzona wiedze z zakresu poszczególnych epok archeologicznych na obszarze Europy Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokółbałtyckiego”; K_W08: „zna zaawansowane techniki konserwacji zabytków in situ”. Warto tutaj wskazać, że mimo nieprawidłowych sformułowań, zestawienie efektów uczenia się wskazuje jednoznacznie na progres wiedzy pomiędzy stopniami. Nie mniej powyższe nieprawidłowości skutkują tym, że efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają wymaganiom określonym w Polskiej Ramie Kwalifikacji. Pomimo zdefiniowanego progresu pomiędzy stopniami studiów konieczne jest użycie właściwych charakterystyk w opisie efektów uczenia się. **Zaleca się** właściwe sformułowanie efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia, zgodne z opisem charakterystyk 6 i 7 poziomu PRK, a także

uzupełnienie efektów uczenia się na I stopniu studiów o kompetencję P6S_UO dotyczącą „planowania i organizacji pracy indywidualnej i w zespole”. W zakresie umiejętności stwierdzono również nieprawidłowość polegającą na przypisaniu dwóm efektom uczenia się podwójnej charakterystyki PRK. W przypadku K_U06: umie w logiczny sposób przedstawić swój punkt widzenia zadanego problemu oraz stosować specjalistyczną terminologię w komunikowaniu się z przedstawicielami innych dyscyplin, efekt został przypisany charakterystykom P6S_UK, P6S_UW, natomiast K_U10: potrafi korzystać ze specjalistycznego sprzętu wykopaliskowego, organizując prace w zespole, został powiązany z P6S_UO, P6S_UW. Biorąc pod uwagę zapewnienie spójności treści i utrzymanie struktury wskazanej przez Polską Ramę Kwalifikacji **zaleca się** rozdzielenie treści powiązanych z indywidualnymi charakterystykami PRK pomiędzy osobne kierunkowe efekty uczenia się.

Efekty uczenia się dla kierunku, są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, obejmując zarówno wiedzę, jak i umiejętności stanowiące podstawę dyscypliny archeologia. Zapewniają uzyskanie wiedzy w zakresie szeroko rozumianej prehistorii i historii, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Europy Środkowej (w ramach I stopnia, m.in. K_W02: zna podstawowa problematykę badawczą dotyczących różnych epok archeologicznych i historycznych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Europy Środkowej, K_W04: posiada wiedzę na temat najważniejszych zabytków archeologicznych w Polsce), oraz szczegółowej wiedzy dotyczącej lokalnego regionu (w ramach II stopnia, m. in. K_W03: posiada pogłębioną wiedzę na temat najważniejszych zabytków archeologicznych w Polsce, K_W06: posiada poszerzoną wiedzę z zakresu poszczególnych epok archeologicznych na obszarze Europy Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokółbałtyckiego), co zgadza się z przyjętą koncepcją kształcenia i strategią Uczelni. Wiedza teoretyczna zawiera również elementy metodyki i metodologii archeologii (dla I stopnia: K_W01: zna i rozumie podstawy ogólne i terminologię fachową z zakresu definicji archeologii i historii, K_W05: posiada wiedzę teoretyczną na temat metod wykopaliskowych, K_W08: zna historię najważniejszych odkryć i badań archeologicznych; oraz dla II stopnia: K_W01: zna zaawansowane definicje z zakresu metodologii archeologii i historii, K_W05: posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod wykopaliskowych, K_W12: zna i rozumie główne tendencje rozwojowe w archeologii i historii starożytnej oraz wczesnośredniowiecznej) jak również wprowadza teoretyczne podstawy praktyki archeologicznej, w tym wykorzystanie metod cyfrowych (I stopień: K_W03: zna podstawowe programy komputerowe, które mogą być zastosowane dla potrzeb archeologii; II stopień: K_W02: zna zaawansowane programy komputerowe, które mogą być zastosowane dla potrzeb archeologii). Podstawy teoretyczne są podparte efektami uczenia się zapewniającymi kompetencje absolwentów w zakresie umiejętności zarówno czysto archeologicznych (m. in. dla stopnia I: K_U02: umie klasyfikować źródła archeologiczne w zakresie podstaw chronologii; dla stopnia II: umie klasyfikować źródła archeologiczne w zaawansowany sposób) jak i zapewniające umiejętności wykorzystujące dziedziny subsydiarne (np. I stopień: K_U07: potrafi stosować narzędzia badawcze z zakresu innych nauk wykorzystywanych na gruncie archeologii; II stopień: K_U08: potrafi stosować zaawansowane narzędzia badawcze z zakresu innych nauk na gruncie archeologii). Lista osiągniętych efektów uczenia zapewnia również pozyskanie odpowiednich kompetencji społecznych, często ściśle powiązanych z wiedzą i umiejętnościami w zakresie dyscypliny (por. I stopień: K_K06: jest gotów do podejmowania działań na rzecz społeczeństwa uwzględniających ochronę dziedzictwa archeologicznego przed zniszczeniem; II stopień: K_K04: jest gotowy krytycznie odnosić się do odkryć archeologicznych prezentowanych w różnych mediach masowych). Należy więc stwierdzić, że mimo zauważonych nieprawidłowości przedstawione efekty uczenia się są specyficzne dla dyscypliny archeologia i są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w jej zakresie.

Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia zakładają osiągnięcie przez studentów umiejętności językowych na poziomie B2, na studiach drugiego stopnia B2+ wg ESOKJ.

Efekty uczenia się uwzględniają także umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

Pomimo wskazanych elementów wymagających poprawy kierunkowe efekty uczenia się sformułowane są w sposób jasny i zrozumiały. Stosowane w efektach uczenia się czasowniki odpowiadają czasownikom operacyjnym ujętym w Polskiej Ramie Kwalifikacji. W kategorii wiedza „zna i rozumie”, w zakresie umiejętności – „potrafi”, a w zakresie kompetencji społecznych „jest gotów do”. W konsekwencji jest więc jasne, która kompetencja będzie oceniana w procesie weryfikacji, a jednocześnie efekty te umożliwiają stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji, bowiem wiadomo jakie kompetencje w tym procesie oceniania mają być sprawdzone.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie archeologia, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągnięte przez studentów. Mimo, że sformułowania efektów wskazują na progres w tym zakresie pomiędzy I i II stopniem studiów, sformułowania użyte do ich zapisu wymagają korekty, tak aby ich treść i wykorzystywane słownictwo jednoznacznie odpowiadały właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji (odpowiednio 6 i 7 poziomowi PRK) oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niezgodnego z charakterystykami PRK sformułowania efektów uczenia się – dla studiów I stopnia nie opisujących kompetencji na poziomie „zaawansowanym” a dla II stopnia na poziomie „pogłębionym”; 2) braku jednoznacznego odniesienia do kompetencji P6S_UO dotyczących „planowania i organizacji pracy indywidualnej oraz w zespole”; 3) konieczności rozdzielenia treści powiązanych z indywidualnymi charakterystykami PRK pomiędzy osobne kierunkowe efekty uczenia się.

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

nie sformułowano

Zalecenia

1. Zaleca się właściwe sformułowanie efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia, zgodne z opisem charakterystyk 6 i 7 poziomu PRK.
2. Zaleca się uzupełnienie efektów uczenia się na I stopniu studiów o jednoznacznie wskazaną kompetencję P6S_UO dotyczącą „planowania i organizacji pracy indywidualnej i w zespole”.
3. Zaleca się rozdzielenie treści powiązanych z indywidualnymi charakterystykami PRK pomiędzy osobne kierunkowe efekty uczenia się

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe zapisane w programie poszczególnych zajęć na kierunku archeologia na studiach I i II stopnia są zgodne z efektami uczenia się i odzwierciedlają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie archeologia, do której kierunek jest przyporządkowany. Odpowiada im także zakres prowadzonej w uczelni działalności naukowej. Problematyka zajęć opisana w treściach programowych dla studiów I i II stopnia na kierunku archeologia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Treści są zgodne z efektami uczenia się, kompleksowe oraz specyficzne dla dyscypliny i programu studiów na kierunku archeologia prowadzonych na Uniwersytecie Szczecińskim.

Na studiach pierwszego stopnia treści programowe dotyczą zaawansowanej wiedzy z zakresu archeologicznych i historycznych kontekstów oraz metod badawczych stosowanych w regionach Morza Bałtyckiego i szerzej Europy Środkowej, przy czym program przewiduje prezentację tych treści podczas zajęć ułożonych w porządku chronologicznym – od paleolitu po czasy nowożytny. Obejmują one też zagadnienia warsztatu pracy archeologa. Oferowane w ramach studiów I stopnia treści kształcenia zakładają nabycie zaawansowanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych właściwych dla 6 poziomu PRK i osadzonych w dyscyplinie naukowej archeologia. Dodatkowo, w programie studiów pierwszego stopnia przewidziane są zajęcia z dziedziny nauk społecznych dotyczące zarządzania oraz ochrony własności intelektualnej. Zakres wiedzy dotyczącej poszczególnych okresów chronologicznych realizowany jest w ramach bloków zajęć składających się z wykładów, uzupełnianych ćwiczeniami źródłoznawczymi, co zapewnia stopniowe pogłębianie wiedzy i rozwój umiejętności interpretacyjnych. Znaczący nacisk położono na nowoczesne metody dokumentacji i analiz przestrzennych, czego wyrazem są moduły z cyfrowych metod badań krajobrazów archeologicznych (bazy danych, lotnicze skanowanie laserowe, modelowanie SfM) oraz zajęcia z GIS, przygotowujące studentów do pracy z dużymi zbiorami danych terenowych. Komponent środowiskowy rozwijają przedmioty *wstęp do nauk o środowisku, archeologia środowiska*

z elementami geografii fizycznej i wstęp do ekologii człowieka, kształcąca umiejętność analizy relacji człowiek-środowisko i wykorzystania wyników paleośrodowiskowych w interpretacji stanowisk. Nieodłączną częścią kształcenia są siedmiogodniowe praktyki zawodowe oraz 140-godzinny moduł zajęć terenowych, podczas których studenci uczestniczą w wykopaliskach, dokumentują znaleziska i stosują techniki geofizyczne, integrując teorię z praktyką. Całość uzupełniają kursy statystyki, numizmatyki, antropologii kulturowej, języków obcych i przedmioty do wyboru, co pozwala na budowanie indywidualnych ścieżek specjalizacyjnych przy zachowaniu pełnego przyporządkowania dyscyplinie archeologia. Treści programowe są spójne z koncepcją kształcenia łączącą fundament chronologiczno-kulturowy z nowoczesnym warsztatem analitycznym i kompetencjami w zakresie zarządzania; sformułowania przedmiotowych efektów uczenia się konsekwentnie akcentują „zaawansowaną” wiedzę i umiejętności właściwe poziomowi 6 PRK, gwarantując zgodność programu z misją kierunku oraz jego archeologicznym rdzeniem.

Program studiów drugiego stopnia jest skonstruowany tak, żeby pogłębić wiedzę teoretyczną uzyskiwaną na studiach pierwszego stopnia. Student poszerza wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na zróżnicowanych zajęciach, obejmujących zróżnicowane formy dydaktyczne: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, seminaria magisterskie oraz zajęcia terenowe na stanowiskach archeologicznych. Trzon programu tworzą bloki *aktualne problemy badawcze* oraz przedmioty kierunkowe, takie jak *zaawansowane metody badań bioarcheologicznych*, *archeologia Bałtyku – badania podwodne i krajobrazy zatopione* czy *zarządzanie dziedzictwem archeologicznym w Unii Europejskiej*, które otwierają studenta na pogłębione analizy metodologiczne i zastosowania nowych technologii. Szczególny nacisk położono na teledetekcję, zaawansowane systemy GIS i bioarcheologię, co odpowiada współczesnym trendom badawczym i pozwala rozwijać kompetencje w zakresie modelowania przestrzennego oraz analizy danych środowiskowych. Konstrukcja efektów uczenia się – opisujących „pogłębioną” i „poszerzoną” wiedzę (np. K_W03, K_W06) – potwierdza, że program realizuje wymagania poziomu 7 PRK, a jednocześnie zachowuje pełną zgodność z koncepcją kształcenia koncentrującą się na archeologii jako dyscyplinie wiodącej. Łącznie w ramach zajęć II stopnia realizowane są 1044 godziny zajęć i 120 punktów ECTS, z czego 46 ECTS stanowią przedmioty fakultatywne. Program II stopnia tworzy elastyczną, lecz spójną strukturę, w której student może kształtować własne zainteresowania badawcze. Przewiduje on również trzytygodniowe praktyki terenowe i dwutygodniowe praktyki muzealno-konserwatorskie, co wzmacnia kompetencje zawodowe i przygotowuje do samodzielnego planowania i realizacji projektów wykopaliskowych. Obowiązkowe moduły i wykłady w języku angielskim rozwijają umiejętności komunikacji naukowej oraz ułatwiają udział w międzynarodowych debatach badawczych oraz realizują wymagania ustawowe dotyczące znajomości języka obcego odpowiadającego poziomowi B2+ ESOKJ. Seminaria magisterskie prowadzą do opracowania indywidualnych projektów badawczych i przygotowania pracy dyplomowej, integrując pogłębioną wiedzę z praktyką terenową i analizą laboratoryjną. Zachowanie stuprocentowego przyporządkowania punktów ECTS dyscyplinie archeologia gwarantuje, że rozszerzenia interdyscyplinarne nie rozmywają profilu kierunku, lecz wspierają kompetencje archeologiczne. Zapowiedziane od roku akademickiego 2025/2026 nowe moduły – m.in. archeologia konfliktów, archeologia wybrzeży i archeologia eksperymentalna – dodatkowo pogłębią specjalistyczny charakter studiów i wzmacniają ich aktualność wobec dynamiki badań terenowych. Całość programu, poprzez konsekwentne stosowanie kategorii „pogłębiona” w opisach efektów przedmiotowych oraz wyraźne powiązanie z badaniami prowadzonymi w katedrze, tworzy spójny system kształcenia, który odpowiada zarówno wymogom PRK, jak i potrzebom współczesnej archeologii.

Treści programowe realizowane w ramach seminariów dyplomowych na II stopniu studiów odzwierciedlają problematykę badań naukowych podejmowanych w Uczelni, zarówno w ujęciu chronologiczno-geograficznym jak i problemowym. Tak skonstruowany program pozwala nie tylko na pogłębienie wiedzy, lecz również rozwój umiejętności badawczych w oparciu o samodzielną refleksję oraz uzyskanie podstaw do prowadzenia badań terenowych i naukowego opracowania ich wyników, co w pełni odpowiada wymaganiom stawianym studiom na poziomie magisterskim. W treściach nauczania jest również dobrze odzwierciedlony interdyscyplinarny charakter badań archeologicznych, wprowadzając tematykę z zakresu innych dyscyplin, pozwalającą na prowadzenie pogłębionych analiz w zakresie dyscypliny wiodącej (m.in. zajęcia z geoarcheologii czy nieinwazyjnych metod prospekcji). Treści programowe dla studiów drugiego stopnia pozwalają osiągnąć pogłębioną wiedzę ogólną z zakresu dyscypliny archeologia, obejmującą kluczowe zagadnienia oraz zaawansowane kompetencje szczegółowe.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ich ukończenia są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednak w przypadku oszacowania punktami ECTS poszczególnych zajęć pojawiają się sytuacje, w których w wynikającym z liczby punktów ECTS czasie, realizacja wyznaczonych do wykonania zadań w ramach tzw. pracy własnej nie jest możliwa. Na przykład dla zajęć *historia średniowiecza* przewidziano lekturę aż 40 publikacji, w których nie wskazano zakresu wymaganych do przeczytania stron, a liczba ECTS jest zbyt mała, aby można było tego dokonać (według szacunków na czytanie literatury przeznaczono 10 godzin). Podobne sytuacje zdiagnozowano w przypadku kilku innych zajęć: np. w przypadku zajęć na studiach I stopnia – *archeologia paleolitu i mezolitu*, *archeologia środowiska z elementami geografii fizycznej*, *archeologia wczesnego średniowiecza*, *historia nowożytna od XVI do XVIII w.*, *historia starożytności* oraz na studiach II stopnia studiów - *aktualne problemy badawcze: archeologia Bliskiego Wschodu*, *archeologia Europy Północnej w dobie Hanzy*. Z drugiej strony seminarium dyplomowemu w ramach II stopnia studiów przypisano 32 ECTS, a choć w ramach sylabusu nie wskazano żadnej literatury obowiązkowej, a jedynie odniesiono się w treściach programowych do zapoznawania się przez studentów z podstawowymi monografiami na temat interesującej ich problematyki, w karcie przedmiotu wpisano 800 godzin łącznej pracy studenta. **Zaleca się** weryfikację zgodności wymagań wskazanych w kartach przedmiotów i oszacowania punktami ECTS całkowitego nakładu pracy dla poszczególnych zajęć i ich ujednoczenie.

Program studiów pierwszego stopnia przewiduje realizację 2032 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a na studiach drugiego stopnia 990 godzin, co zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami i wynosi dla I stopnia 98,84 ECTS, a dla II stopnia 67,64 ECTS.

Sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wiedza nabywana na wykładach poszerzana jest o umiejętności zapisane w programie dedykowanych wykładom ćwiczeń. Program rozpisuje treści w porządku chronologicznym: od archeologii paleolitu i mezolitu (sem. 1), przez neolit (sem. 2), epokę brązu i wczesną epokę żelaza (sem. 3), okres lateński i wpływy rzymskie (sem. 4), aż po wczesne oraz późne średniowiecze i czasy nowożytne (sem. 5-6). Każdy blok tematyczny łączy trzy komplementarne formy: wykład, ćwiczenia i zajęcia ze źródłoznawstwa dedykowane omawianej epoce, zapewniające możliwość pracy nad zabytkami – np. *źródłoznawstwo neolitu* i analogiczne moduły dla późniejszych epok. Tak zaprojektowany pakiet

pozwała przechodzić od wiedzy deklaratywnej do umiejętności praktycznych w ramach jednego semestru, co ułatwia realizację efektów uczenia się. Proporcje godzin wspierają równowagę między teorią a praktyką: udział zajęć terenowych (140 h; 5,6 ECTS) oraz praktyk (7 tygodni; 7 ECTS) stanowi ok. 12 % całkowitej liczby kontaktowych godzin, zapewniając realne sprawdzenie kompetencji zawodowych.

Sekwencja zajęć, a także dobór form kształcenia i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się również w ramach studiów II stopnia, w ramach zajęć *archeologii społecznej* oraz grup zajęć obejmujących aktualne problemy epok (np. epoka kamienia, epoka brązu) i obszarów (np. archeologia Bliskiego Wschodu). Program ułożony jest chronologicznie, zawierając treści zgodne z prowadzonymi na Uczelni badaniami i prowadzi od kursów problemowych poświęconych wczesnej prehistorii i Bliskiemu Wschodowi poprzez moduły analizujące epokę brązu, żelaza i średniowiecze aż do specjalistycznych tematów, takich jak archeologia podwodna, zarządzanie dziedzictwem czy archeologia współczesności, przy czym każdy blok łączy wykład z ćwiczeniami lub laboratorium. Przekaz wiedzy i umiejętności podczas zajęć realizowanych na terenie Uczelni jest wsparty obowiązkowymi praktykami terenowymi i muzealno-konserwatorskimi. Ten zestaw form, rozłożony na 1044 godziny pracy w kontakcie z nauczycielami i wymagane ustawą 120 ECTS, gwarantuje stopniowe przechodzenie od pogłębionej wiedzy teoretycznej do zaawansowanych umiejętności badawczych i kompetencji społecznych, o czym świadczą m.in. moduły *aktualne problemy badawcze: epoka kamienia*, *aktualne problemy badawcze: archeologia epoki brązu i początków epoki żelaza*, *aktualne problemy badawcze: archeologia Bliskiego Wschodu* oraz *archeologia społeczna*, ujęte w wykazie przedmiotów podstawowych i kierunkowych programu.

W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia zachowano więc odpowiednie proporcje pomiędzy wykładami, ćwiczeniami, konwersatoriami, laboratoriami a seminariami. Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne oraz zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Zajęcia do wyboru obejmują lektoraty, wykłady monograficzne, grupę ćwiczeń tematycznych i seminaria dyplomowe. Udział zajęć „do wyboru” obowiązujących na kierunku umożliwia studentom I i II stopnia elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Wspomaga to indywidualne kształtowanie zainteresowań. Na studiach licencjackich katalog fakultetów obejmuje co najmniej 54 ECTS, czyli dokładnie 30% całej puli punktów, wymaganej do ukończenia cyklu kształcenia. Na studiach magisterskich ciężar wyboru jest jeszcze większy: 46 ECTS (38%) przypisano do bloków otwartych – od archeoturystyki i archeologii Bałtyku po zajęcia z promocji dziedzictwa czy zaawansowanych metod bioarcheologicznych. Zasady selekcji są rozłożone semestralnie: w każdym roku student wskazuje co najmniej jeden przedmiot z listy tematycznej oraz, w razie potrzeby, kurs w języku obcym lub moduł ogólnouniwersytecki, co gwarantuje zarówno pogłębianie specjalistycznych kompetencji (np. *cyfrowe metody analiz krajobrazów* czy *archeologia społeczna*), jak i możliwość rozszerzenia profilu o zagadnienia międzydziedzinowe (pakiet wykładów z nauk społecznych, ekonomii czy prawa). Taka konstrukcja spełnia wymogi formalne 30% ECTS, a jednocześnie daje każdemu studentowi realną swobodę w budowaniu własnego, spersonalizowanego planu studiów, co wspomaga indywidualne kształtowanie zainteresowań.

Na studiach pierwszego stopnia liczba punktów ECTS przypisana do zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową wynosi 140 ECTS, co stanowi 78% liczby tych punktów koniecznych do ukończenia studiów i są to zajęcia tylko w dyscyplinie archeologia. Podobnie wygląda sytuacja na studiach drugiego stopnia, gdzie do takich zajęć przypisano 95 ECTS, co stanowi 79% liczby tych punktów koniecznych do ukończenia studiów.

Na studiach pierwszego stopnia przewidziano odpowiednią liczbę godzin i punktów ECTS dla zajęć umożliwiających osiągnięcie poziomu B2 wg ESOKJ. Odpowiednio wynoszą one 120 godzin i 10 ECTS. W programie studiów II stopnia zakres B2+ dla kompetencji językowych zapewniają zajęcia z wybranego języka obcego oraz przedmiot do wyboru w języku obcym, każdy w wymiarze 30 godzin i 2 ECTS.

W ramach programów studiów na obu poziomach studiów przewidziano wymagane przepisami zajęcia z dziedziny nauk społecznych w wymiarze 5 ECTS. Dla studiów pierwszego stopnia są to: *wykłady z dziedziny nauk społecznych* oferowane w ramach ogólnouniwersyteckich zajęć do wyboru. Dla studiów drugiego stopnia są to zajęcia oferowane w grupie modularnych zajęć do wyboru z zakresu nauk społecznych. Każdy ze studentów ma możliwość wyboru przedmiotów w wymiarze 5 ECTS oferowanych na Wydziale Historycznych Uniwersytetu Szczecińskiego. W ich obrębie student wybiera dowolne przedmioty z przedstawionej listy ogólnouniwersyteckich wykładów, aż do zgromadzenia łącznej wartości co najmniej 5 ECTS; każdy kurs ma od 0,8 do ok. 1,7 ECTS, dlatego zwykle trzeba zaliczyć trzy–cztery wykłady. Do modułu przypisano zróżnicowane zajęcia, m.in.: *zarządzanie projektami, wprowadzenie do sztucznej inteligencji, polityka i społeczeństwo w państwach obszaru postradzieckiego, nowe trendy w turystyce, cywilnoprawna ochrona praw pacjenta*. Student samodzielnie komponuje pakiet wykładów z listy, dbając, by suma punktów przypisanych do wybranych kursów osiągnęła lub przekroczyła wymagane 5 ECTS. Nie narzucono kolejności ani ograniczeń tematycznych poza przynależnością kursu do wskazanego modułu, co faktycznie zapewnia elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Program obejmuje zajęcia prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dla I stopnia studiów są to wykłady realizowane w wymiarze 2,88 ECTS, które obejmują: *szkolenie e-learningowe*, w którym studenci uczą się obsługi uczelnianej platformy Moodle i narzędzi Microsoft 365, *szkolenie biblioteczne*, udostępniane w formie wykładu-ćwiczeń e-learningowych, przybliżające zasoby i katalogi biblioteczne; oraz internetowy kurs BHP i pierwszej pomocy, zakończony testem na platformie (kurs e-learningowy). Ten zestaw jest uzupełniony przez zdalne komponenty zajęć odbywanych w sali, w których część treści wykładowych udostępniana jest w postaci nagranych prezentacji lub webinarów. W przypadku II stopnia studiów katalog zajęć zdalnych jest nieco szerszy i obejmuje 4,16 ECTS, w tym obowiązkowe *szkolenie e-learningowe* (obsługa Moodle, komunikacja w chmurze), *szkolenie biblioteczne* (realizowane w formie multimedialnego wykładu umieszczonego na stronie Biblioteki Międzywydziałowej, zakończone testem on-line), a także wybrane ogólnouniwersyteckie wykłady w ramach modułu nauk społecznych, np. *wprowadzenie do psychologii*, których treści i zaliczenia prowadzone są w całości w środowisku wirtualnym. Zdalne fragmenty innych fakultatywnych modułów (np. wykłady w języku obcym, część zajęć problemowych) uzupełniają pulę. Zajęcia te stanowią niewielką, uzupełniającą część programu studiów i umożliwiają uzyskanie efektów uczenia się zawartych w opisie zajęć. Są one dostosowane do potrzeb zajęć i studentów i umożliwiona jest weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia.

Metody i narzędzia nauczania są zróżnicowane tak, by wspomagać studentów w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się, motywując ich do nauki. Są dobierane w zależności od rodzaju zajęć i zakładanego stopnia aktywizacji studentów. Wykłady z prezentacjami multimedialnymi mają charakter podawczy,

informacyjny. W zajęciach ćwiczeniowych wykorzystywane są metody aktywizujące studentów – poszukujące i eksponujące. Ich celem jest wdrażanie w praktykę umiejętności niezbędnych do prowadzenia badań archeologicznych, pracy ze źródłami archeologicznymi i pisemnymi, krytycznego korzystania z literatury, co ma stymulować studentów do samodzielności w procesie uczenia, a w konsekwencji później również i własnych badań. Metody kształcenia na ocenianym kierunku mieszczą się w kategoriach problemowych oraz aktywizujących.

Znacząca część zajęć związana jest także z cyfrowymi metodami analiz w badaniach krajobrazów archeologicznych i technologiami informatycznymi zaimplementowanymi do potrzeb archeologii. Przykład mogą stanowić zajęcia *technologia informacyjna i wprowadzenie do Systemów Informacji Geograficznej w archeologii, cyfrowe metody analiz w badaniach krajobrazów archeologicznych: zasoby i bazy danych*.

Zajęcia prowadzone metodami projektowymi stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Na pierwszym stopniu projektowe podejście pojawia się już w trakcie zajęć ze źródłoznawstwa: każdy moduł epokowy kończy się opracowaniem mini-projektu, w którym studenci dokumentują i typologizują konkretne zespoły zabytków ceramicznych i krzemiennych; projekty stanowią 40 % oceny końcowej, a ich wykonanie w laboratorium jest weryfikowane na bieżąco przez prowadzącego. W proces ten płynnie wpisuje się laboratorium archeologiczne realizowane w pierwszym semestrze studiów magisterskich, gdzie studenci samodzielnie przygotowują próbki, stosują zaawansowane techniki dokumentacji i syntetyzują wyniki analiz, ucząc się pełnego cyklu badawczego od preparatyki po interpretację.

Podobnie, udział studentów w wykopaliskach oraz przygotowywane przez nich prace pisemne, w tym prace dokumentacyjne, umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny archeologia. Prowadzone w ramach studiów I stopnia zajęcia terenowe wymagają przygotowania zespołowego raportu dokumentacyjnego z wykopalisk, obejmującego mapy, arkusze stratygraficzne i katalog zabytków, co kształci umiejętność zarządzania procesem badawczym od planu do publikacji. Podczas zajęć terenowych prowadzonych w ramach studiów II stopnia doskonalone są umiejętności organizacyjne i kierownicze – każdy uczestnik kieruje małym zespołem terenowym i dokumentuje cały proces eksploracji, co przygotowuje do zarządzania interdyscyplinarnymi projektami archeologicznymi.

Stosowane podczas zajęć służących kształceniu językowemu metody dydaktyczne w postaci wypowiedzi ustnych i pisemnych, ćwiczeń gramatycznych, tłumaczeń tekstów umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia

Stosowane na kierunku archeologia metody dydaktyczne umożliwiają elastyczne dostosowanie procesu kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje to zarówno zwiększenie czasu na wykonanie zadań lub udzielenie odpowiedzi, jak i modyfikację materiałów dydaktycznych (np. dobór kroju oraz wielkości czcionki). Ponadto, zgodnie z wewnętrznymi procedurami Instytutu Historycznego, przed rozpoczęciem badań terenowych prowadzący przeprowadzają z każdym studentem poufny wywiad w celu rozpoznania ewentualnych ograniczeń zdrowotnych (choroby, alergie, ograniczenia ruchowe). Tak pozyskane informacje pozwalają zindywidualizować program prac na stanowiskach archeologicznych, uwzględniając mocne i słabe strony poszczególnych uczestników oraz zaplanować niezbędne formy wsparcia. Choć dotychczas na kierunku nie studiowały osoby z niepełnosprawnością ruchową, uczelnia deklaruje pełną gotowość do zapewnienia im równoprawnego udziału w zajęciach terenowych i laboratoryjnych.

Metody i techniki kształcenia na odległość nie są wykorzystywane w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Program studiów obejmuje zarówno *zajęcia terenowe* w wymiarze 12 ECTS na studiach pierwszego stopnia (realizowane w wymiarze 300 godzin łącznego nakładu pracy studenta oraz 140 godzin w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym w 2 i 4 semestrze studiów) oraz 5 ECTS na studiach drugiego stopnia (realizowane w wymiarze 125 godzin łącznego nakładu pracy studenta oraz 90 godzin w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym w 2 semestrze), oraz zajęcia *praktyki* w wymiarze 7 ECTS na studiach pierwszego stopnia (realizowane w wymiarze 7 tygodni w trakcie studiów i zaliczane w 6 semestrze) i 5 ECTS na studiach drugiego stopnia (realizowane w wymiarze 3 tygodni i zaliczane w 4 semestrze). Na studiach drugiego stopnia obowiązują *praktyki muzealno-konserwatorskie* w wymiarze 4 ECTS (realizowane w wymiarze 2 tygodni i również zaliczane w 4 semestrze studiów). Wzajemna relacja wszystkich tych zajęć nie jest do końca czytelna. Zgodnie z wyjaśnieniami ustnymi *zajęcia terenowe* to zajęcia organizowane w sezonie wykopaliskowym przez Uczelnię i prowadzone przez nauczycieli akademickich. W wyjątkowych sytuacjach umożliwia się studentom odbycie zajęć poza tym systemem, ale wówczas odbywa się to pod ścisłym nadzorem nauczycieli akademickich. *Praktyki* oraz *praktyki muzealno-konserwatorskie* są organizowane przez podmioty zewnętrzne i spełniają wymagania stawiane praktykom zawodowym. Jednak brak treści programowych w przypadku karty przedmiotu zajęć *praktyki* prowadzonego na studiach I stopnia nie pozwala na weryfikację różnic w treści zajęć *praktyki* i *zajęcia terenowe*. Nieco inaczej sytuacja wygląda w przypadku *zajęć terenowych* i *praktyk* na studiach II stopnia, tym razem jednak treści dotyczące zasad prowadzenia działalności gospodarczej nie są wskazane jako efekty uczenia się, a jedynie pojawiają się w treściach programowych *praktyk*. **Zaleca się** przeanalizowanie podziału treści programowych w obrębie *zajęć terenowych* i obu typów *praktyk zawodowych* oraz dostosowanie efektów uczenia do charakteru realizowanych treści programowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami związanymi z charakterem poszczególnych zajęć, pod względem oceny realizacji *praktyk zawodowych* zostały przeanalizowane wyłącznie zajęcia realizowane przez studentów u podmiotów zewnętrznych tj. *praktyk* (na I i II stopniu) oraz *praktyk muzealno-konserwatorskich* (na II stopniu).

Praktyki, realizowane na studiach I stopnia na kierunku archeologia prowadzonym w Uniwersytecie Szczecińskim prowadzą do osiągnięcia trzech efektów uczenia się, po jednym w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Efekty uczenia się przewidziane dla *praktyk* są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, w tym efektami przypisanymi do pozostałych zajęć. Przykład:

- Efekt EP1 dotyczący wiedzy o kryteriach wyboru i warunkach stosowania technik eksploracji, dokumentacji i zabezpieczania źródeł archeologicznych wyraźnie koresponduje z kierunkowymi efektami uczenia się K_W05 (wiedza teoretyczna na temat metod wykopaliskowych) oraz K_W06 (wiedza na temat metod dokumentacji). Dzięki temu student może praktycznie zastosować wiedzę teoretyczną zdobytą podczas zajęć.
- Efekt EP2 odnoszący się do umiejętności prowadzenia eksploracji, wykonywania dokumentacji oraz zabezpieczania i wstępnej konserwacji źródeł archeologicznych jest spójny z kierunkowymi efektami K_U10 (umiejętność korzystania ze specjalistycznego sprzętu wykopaliskowego) oraz K_U07 (stosowanie narzędzi badawczych). Ta zgodność zapewnia, że student podczas *praktyk* rozwija umiejętności, które są kluczowe dla jego przyszłej pracy zawodowej.
- Efekt EP3 dotyczący rozumienia społecznych i prawnych uwarunkowań uprawiania archeologii oraz znaczenia zasad etyki zawodowej wyraźnie nawiązuje do kierunkowych efektów K_K07 (gotowość

do przestrzegania etyki zawodowej w trakcie prowadzenia badań wykopaliskowych) oraz K_W10 (wiedza z zakresu obowiązujących norm prawnych dotyczących ochrony dziedzictwa). Ten efekt zapewnia, że student podczas praktyk rozwija kompetencje społeczne niezbędne w pracy archeologa.

Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku *praktyk* realizowanych na II stopniu w podmiotach zewnętrznych (symbole efektów uczenia się zostały zmienione w stosunku do zamieszczonych w sylabusach dla zachowania przejrzystości oceny):

- Efekt EP1II (zaawansowana wiedza o współczesnej metodyce badań archeologicznych) jest zgodny z efektami kierunkowymi K_W01 (zaawansowana metodologia archeologii), K_W05 (zaawansowana wiedza o metodach wykopaliskowych) oraz K_W06 (poszerzona wiedza z zakresu poszczególnych epok archeologicznych). Przejawia się to w tym, że student podczas praktyk może wykorzystać zaawansowaną wiedzę teoretyczną zdobytą na zajęciach w realnych warunkach badawczych.
- Efekt EP2II (kompetencje w zakresie obsługi zaawansowanych technicznie urządzeń wykorzystywanych w trakcie badań wykopaliskowych) jest bezpośrednio związany z efektami K_U06 (korzystanie ze specjalistycznego, zaawansowanego technicznie sprzętu wykopaliskowego) oraz K_U07 (wykonywanie zaawansowanej dokumentacji archeologicznej). Dzięki temu student nabywa praktycznych umiejętności obsługi sprzętu, które wcześniej poznał teoretycznie.
- Efekt EP3II (świadomość konieczności prowadzenia badań interdyscyplinarnych) koresponduje z efektami K_K05 (rozumienie potrzeby prowadzenia pogłębionych badań interdyscyplinarnych) oraz K_U08 (stosowanie zaawansowanych narzędzi badawczych z zakresu innych nauk na gruncie archeologii). Student podczas praktyk ma okazję współpracować ze specjalistami innych dziedzin, co pozwala mu rozwijać kompetencje interdyscyplinarne.
- Efekt EP4II (umiejętność pracy zespołowej i przyjmowania różnych ról) jest zgodny z efektem K_U12 (przygotowanie do współpracy w grupie, przejmowania inicjatywy i odgrywania wiodącej roli). Podczas praktyk student może rozwijać kompetencje społeczne i organizacyjne, które są kluczowe dla przyszłej pracy zawodowej.

Analiza zgodności efektów uczenia się przypisanych do *praktyk muzealno-konserwatorskich* realizowanych na studiach II stopnia również wykazała ich zgodność z kierunkowymi efektami uczenia się oraz efektami przypisanymi do innych zajęć (w tym przypadku również zmieniono symbole efektów uczenia się zawarte w sylabusach, ponieważ w każdym z sylabusów zastosowano te same symbole "EP1" itd.):

- Efekt EPMK1 (student posiada wiedzę z zakresu funkcjonowania firm i instytucji zajmujących się ochroną i zarządzaniem dziedzictwem archeologicznym) jest zgodny z kierunkowymi efektami uczenia się. Dzięki jego realizacji studenci mogą wykorzystać zaawansowaną wiedzę teoretyczną zdobytą podczas zajęć w praktycznych warunkach pracy instytucji muzealnych i konserwatorskich.
- Efekt EPMK2 (student potrafi samodzielnie realizować działania zlecone w toku badań wykopaliskowych, nabywa umiejętności w zakresie zarządzania muzealiami: inwentaryzacja, katalogowanie, opracowanie, konserwacja). Osiągnięcie tego efektu przez studentów rozwija konkretne umiejętności praktyczne i zawodowe, które są kluczowe dla przyszłej pracy w muzeach oraz instytucjach konserwatorskich.
- Efekt EPMK3 (student rozumie potrzebę wykorzystania wiedzy zawodowej w celu ochrony i promocji dziedzictwa archeologicznego oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej jego

otoczenia): Jego realizacja pozwala studentom nabyć kompetencje społeczne związane z promocją dziedzictwa kulturowego oraz jego wykorzystaniem dla celów społecznych i gospodarczych.

W przypadku efektów uczenia się zarówno kierunkowych, jak i przypisanych do praktyk należy zwrócić uwagę na nieadekwatność głębi części kierunkowych efektów uczenia się do 6 i 7 poziomu PRK, co zostało już wskazane w Kryterium 1. **Rekomenduje się** również wdrożenie formalnego mechanizmu okresowej weryfikacji spójności efektów uczenia się dla praktyk z efektami kierunkowymi, szczególnie w kontekście rozwoju dyscypliny archeologii.

Analiza dotycząca oceny nakładu pracy studenta i odzwierciedlenia go w odpowiedniej liczbie punktów ECTS wskazuje na występowanie nieprawidłowego przeliczenia punktów. Na studiach I stopnia, w trakcie 6 semestru, studenci odbywają siedmiodniowe *praktyki terenowe*, za które otrzymują 7 punktów ECTS. Ta liczba punktów ECTS jest zdecydowanie zaniżona. Odpowiada ona zaangażowaniu studentów przez 5 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie. W realiach praktyk zawodowych realizowanych w poza uczelnią, na stanowiskach archeologicznych nakład pracy studentów jest zdecydowanie większy i powinien odpowiadać co najmniej 40-godzinnemu tygodniowi pracy. Oznacza to, że wymiar godzinowy praktyk powinien wówczas wynosić 280h, co z kolei powinno odpowiadać 11 punktom ECTS. Uczelnia podjęła prace w tym kierunku i przedstawiła sylabus praktyk z niezbędnymi poprawkami w tym zakresie. Na studiach II stopnia program przewiduje dwie odrębne formy praktyk zawodowych. Pierwsza z nich trwa trzy tygodnie, za które studenci otrzymują 5 punktów ECTS. Dodatkową formą praktyk są dwutygodniowe *praktyki muzealno-konserwatorskie*, również realizowane w ramach studiów drugiego stopnia. Ich celem jest zapoznanie studentów z funkcjonowaniem instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa archeologicznego. Podczas tych praktyk studenci zdobywają umiejętności związane z inwentaryzacją, katalogowaniem i konserwacją zabytków, a także poznają aspekty promocji dziedzictwa kulturowego. Studenci uzyskują za ich zaliczenie 4 punkty ECTS, co w porównaniu do poprzednio wskazanych trzytygodniowych *praktyk* ocenionych na 5 ECTS jest wartością zawyżoną. Ze względu na zaobserwowane niekonsekwencje **zaleca się** przeanalizowanie rzeczywistego nakładu pracy studentów realizowanego w ramach wszystkich zajęć o charakterze praktyk zawodowych i właściwe odzwierciedlenie go w punktacji ECTS.

Głównym celem praktyk realizowanych na studiach I stopnia jest rozwijanie umiejętności praktycznych związanych z eksploracją, dokumentacją i zabezpieczaniem źródeł archeologicznych. Studenci zdobywają praktyczną wiedzę o metodach pracy archeologa, oraz kształtują niezbędne umiejętności i kompetencje ucząc się między innymi wykonywania dokumentacji wykopaliskowej, konserwacji znalezisk oraz rozumienia etycznych i prawnych aspektów pracy w archeologii. Program praktyk na studiach II stopnia koncentruje się na doskonaleniu zaawansowanych umiejętności badawczych, w tym obsługi specjalistycznego sprzętu oraz pracy zespołowej w trakcie ekspedycji wykopaliskowych. Studenci poznają zaawansowane metody badań archeologicznych, uczą się formułowania strategii badawczych i zarządzania pracami na stanowisku archeologicznym.

Umieszczenie praktyk w planie studiów (końcowe semestry), jak również dobór miejsc odbywania praktyk (stanowiska, na których badania prowadzi kadra naukowo-dydaktyczna na I stopniu oraz ścisła współpraca z instytucjami zewnętrznymi, takimi jak muzea, ośrodki badawcze czy przedsiębiorstwa zajmujące się badaniami archeologicznymi na II stopniu) zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przypisanych do praktyk.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się w ramach praktyk na kierunku archeologia są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Na studiach I stopnia weryfikacja praktyk koncentruje się na merytorycznej ocenie

dokumentacji obejmującej dziennik, sprawozdania i opinię opiekuna. Studenci wykazują znajomość podstawowych metod badawczych, technik dokumentacji wykopaliskowej oraz zasad etyki zawodowej. Kluczową rolę odgrywa bezpośrednia obserwacja studenta przez uczelnianego opiekuna praktyk, umożliwiającą ocenę zarówno kompetencji twardych, jak i miękkich, co wspiera rzetelną weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się. Na studiach II stopnia nacisk podczas praktyk położony jest na dokumentowanie zadań o wyższym stopniu złożoności, takich jak obsługa specjalistycznego sprzętu, prowadzenie badań kompleksowych oraz funkcjonowanie w zespole badawczym, w tym w rolach kierowniczych. Ocena merytoryczna uwzględnia zaawansowane efekty uczenia się, odpowiadające poziomowi studiów magisterskich.

Przyjęte na Uczelni rozwiązania przewidują również możliwość uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza programem praktyk. Studenci mogą ubiegać się o zaliczenie praktyk na podstawie udokumentowanej pracy zawodowej lub działalności społecznej, co pozwala na indywidualizację procesu kształcenia. Decyzje w tym zakresie podejmowane są przez opiekuna praktyk oraz władze dziekańskie po szczegółowej analizie przedłożonej dokumentacji. Wnioski z analizy przedstawionej dokumentacji nie wskazują, że tego typu rozwiązania były stosowane na ocenianym kierunku. Analiza stanu faktycznego dotycząca oceny osiągnięcia efektów uczenia się dokonywanej przez opiekunów praktyk wskazuje, że nie ma ona charakteru kompleksowego.

W wymiarze formalnym ocena praktyk na kierunku archeologia określona przez Wydziałowy Regulamin Praktyk Zawodowych oraz szczegółowe zasady odbywania i zaliczania praktyk dla poszczególnych stopni studiów zakłada wieloaspektowe podejście do weryfikacji efektów uczenia się. Dokumentacja praktyk obejmuje prowadzenie dziennika praktyk przez studenta, w którym odnotowywane są realizowane zadania. Dziennik ten stanowi podstawę do oceny czy student wykonywał czynności zgodne z zakładanymi efektami uczenia się. Jednak sama struktura dziennika nie wymusza bezpośredniego odnoszenia wykonywanych zadań do konkretnych efektów uczenia się, co prowadzi do niepełnej weryfikacji wszystkich zakładanych efektów. Kolejnym, istotnym elementem procesu oceny jest opinia wystawiana przez opiekuna z ramienia instytucji przyjmującej, w tym Uczelni. Opinia ta zawiera propozycję oceny końcowej, jednak nie precyzuje, w jakim stopniu student osiągnął poszczególne efekty uczenia się. Brak strukturyzowanego formularza oceny, który odnosiłby się bezpośrednio do każdego z efektów przyjętych dla poszczególnych typów praktyk stanowi istotne ograniczenie kompleksowości systemu oceny. Podstawę do kompleksowej powinny stanowić ramowe programy praktyk, które określają szczegółowe cele i zakres praktyk, jednak analiza dokumentacji praktyk wykazała, że opiekunowie praktyk nie odnoszą się do programu praktyk w ramach weryfikacji osiągnięcia każdego z efektów uczenia się. Dokumentacja nie zawiera matrycy ewaluacyjnej czy listy kontrolnej, która umożliwiłaby systematyczną i wystandardyzowaną ocenę wszystkich zakładanych efektów niezależnie od tego, kto jest opiekunem praktyk. **Rekomenduje się** wprowadzenie takiego rozwiązania. Ocena końcowa praktyk dokonywana przez opiekuna z ramienia uczelni opiera się na analizie dziennika praktyk, opinii opiekuna z instytucji przyjmującej oraz ewentualnej dodatkowej dokumentacji (np. sprawozdania).

Wnioski z analizy dokumentacji praktyk wskazują, że weryfikacja obejmująca ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się nie jest przeprowadzana. W przypadku *praktyk muzealno-konserwatorskich* na studiach II stopnia, gdzie efekty uczenia się obejmują zarówno aspekty związane z funkcjonowaniem instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa, umiejętności praktyczne, jak i kompetencje społeczne, brak strukturyzowanego podejścia skutkuje niewystarczającym uwzględnieniem wszystkich tych obszarów w przeprowadzeniu oceny końcowej odnoszącej się do

wszystkich efektów uczenia się. W rzeczywistości ocena jest ograniczona do formy opisowej postawy studentów wobec zadań, a w niektórych przypadkach również odniesienia do poszczególnych umiejętności i kompetencji powiązanych z efektami uczenia się. **Rekomenduje się** wprowadzenie standaryzowanych formularzy opinii dla opiekunów praktyk, zawierających odniesienia do każdego efektu uczenia się, co pozwoli na bezpośrednią, osobną ocenę stopnia osiągnięcia każdego efektu uczenia się uzyskiwanego w ramach praktyk.

Opiekunowie praktyk na kierunku archeologia posiadają odpowiednie kompetencje merytoryczne do sprawowania nadzoru nad realizacją praktyk. W przypadku *praktyk* realizowanych na studiach II stopnia istotnym atutem jest prowadzenie części praktyk na stanowiskach archeologicznych należących do Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie opiekunami są pracownicy naukowo-dydaktyczni z doświadczeniem w realizacji projektów badawczych. Pozwala to na bezpośrednie włączenie studentów w realizowane badania i zapewnia wysoki poziom merytorycznego wsparcia. W przypadku *praktyk muzealno-konserwatorskich*, współpraca z instytucjami takimi jak Muzeum Narodowe w Szczecinie wskazuje na dostęp do specjalistów z odpowiednimi kwalifikacjami w zakresie muzealnictwa i konserwacji zabytków. Dokumentacja praktyk wskazuje, że nie ma jednoznacznych dowodów na to, że opiekunowie praktyk z instytucji zewnętrznych są zaznajomieni z zakładanymi efektami uczenia się i wiedzą, na jakie aspekty pracy studenta powinni zwracać szczególną uwagę podczas procesu ewaluacji. **Rekomenduje się** wprowadzenie tych elementów do dokumentacji.

Praktyki zawodowe na kierunku archeologia odbywają się w różnorodnych lokalizacjach, obejmujących zarówno stanowiska archeologiczne, na których prowadzone są badania wykopaliskowe, jak i instytucje muzealne i konserwatorskie. Ta różnorodność miejsc praktyk jest korzystna dla procesu kształcenia, ponieważ umożliwia studentom zapoznanie się z różnymi aspektami pracy archeologa i zdobycie szerokiego spektrum doświadczeń zawodowych. W przypadku praktyk wykopaliskowych, które stanowią kluczowy element kształcenia na kierunku archeologia, istotne znaczenie ma dostęp do właściwego sprzętu i narzędzi badawczych. Część *praktyk* odbywa się na stanowiskach archeologicznych prowadzonych przez Uniwersytet Szczeciński, co zapewnia dostęp do odpowiedniego wyposażenia do prowadzenia badań terenowych. W odniesieniu do *praktyk muzealno-konserwatorskich*, dokumentacja wskazuje na współpracę z instytucjami kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, co umożliwi dostęp do profesjonalnego zaplecza muzealnego i konserwatorskiego. Na ocenianym kierunku w aktualnym cyklu kształcenia praktyki nie są realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją na kierunku archeologia Uniwersytetu Szczecińskiego odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Fundamentem organizacji praktyk na ocenianym kierunku jest Wydziałowy Regulamin Praktyk Zawodowych, który określa ogólne ramy organizacyjne. Uzupełniają go dokumenty szczegółowe dla poszczególnych typów praktyk, takie jak „Zasady odbywania i zaliczania praktyk” oraz „Ramowy program praktyk” zarówno dla studiów I, jak i II stopnia, w tym odrębne dokumenty dla *praktyk muzealno-konserwatorskich* na studiach II stopnia. W zakresie określenia osób odpowiedzialnych za organizację i nadzór nad praktykami, dokumentacja jednoznacznie wskazuje Kierunkowego Opiekuna Praktyk Zawodowych, którego zadania i zakres odpowiedzialności są określone w Wydziałowym Regulaminie. Do jego obowiązków należy m.in. nadzór merytoryczny nad praktykami, współpraca z instytucjami przyjmującymi studentów oraz zatwierdzanie miejsc praktyk. Odnośnie do kryteriów, które muszą spełniać placówki przyjmujące studentów, dokumentacja wskazuje ogólne wymogi, takie jak zgodność profilu działalności z kierunkiem studiów oraz możliwość realizacji programu praktyk. Brakuje jednak bardziej

szczegółowych kryteriów odnoszących się do infrastruktury, wyposażenia czy kwalifikacji personelu instytucji przyjmujących, co może prowadzić do nierównego poziomu doświadczeń edukacyjnych studentów odbywających praktyki w różnych placówkach. Zasady zatwierdzania miejsc praktyk wybranych samodzielnie przez studentów wymagają zgody Kierunkowego Opiekuna Praktyk i złożenia wniosku zawierającego opis instytucji oraz planowanych działań. Choć dokumentacja przewiduje ogólne warunki zgodności profilu instytucji z programem praktyk, brakuje szczegółowych, merytorycznych kryteriów jakościowych (np. infrastruktura, kwalifikacje personelu), co ogranicza możliwość systemowej oceny ich wartości dydaktycznej. Mimo to, jakość miejsc praktyk zazwyczaj jest zapewniona dzięki długoletniej współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami. **Zaleca się** opracowanie i wdrożenie formalnych kryteriów oceny infrastruktury i wyposażenia miejsc praktyk w celu weryfikacji spełniania przez nie potrzeb wynikających z programu praktyk i przyjętych efektów uczenia się zarówno w przypadku placówek wybieranych przez Uczelnię, jak i miejsc wskazanych samodzielnie przez studentów.

Brak formalnych procedur hospitacji (częstotliwość, kryteria, zakres) stanowi istotne ograniczenie w systemie nadzoru nad jakością praktyk, zwłaszcza odbywanych poza uczelnią. Podobnie, zadania opiekunów praktyk w instytucjach określone są ogólnikowo, bez jasno sprecyzowanych metod oceny i dokumentowania postępów studentów, co skutkuje różnicami w podejściu. **Zaleca się** wprowadzenie formalnej procedury przeprowadzania hospitacji praktyk, określającej ich częstotliwość, zakres i kryteria oceny.

Ocena *praktyk* oraz *praktyk muzealno-konserwatorskich* opiera się na dobrowolnych ankietach studenckich, które dostarczają informacji zwrotnych dotyczących programu, opiekunów, infrastruktury i osiągniętych efektów. Choć ankiety są cennym narzędziem, ich dobrowolność i ograniczony zasięg zmniejszają skuteczność. **Rekomenduje się** uzupełnienie ich o metody jakościowe, takie jak wywiady i grupy fokusowe.

Analiza dokumentacji i podejmowanych działań wskazuje na dążenie do modernizacji praktyk poprzez:

- ukierunkowanie programu na nowoczesne technologie (geofizyka, cyfrowa dokumentacja, GIS),
- poszerzenie katalogu instytucji przyjmujących studentów (w tym jednostki zajmujące się digitalizacją czy organizacje międzynarodowe),
- cyfryzację procesu zarządzania praktykami (automatyzacja składania dokumentów, elektroniczny obieg informacji),
- rozwój systemu informacji i oceny jakości praktyk (m.in. sesje informacyjne, bieżący feedback),
- wprowadzenie możliwości finansowego wsparcia praktyk zagranicznych.

Proponowane zmiany mają charakter systemowy i odpowiadają na potrzeby nowoczesnego kształcenia w archeologii, koncentrując się na jakości, elastyczności oraz adaptacji do realiów rynku pracy i rozwoju technologii.

Rozplanowanie zajęć prowadzonych na kierunku archeologia na Uniwersytecie Szczecińskim umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w nich i samodzielne uczenie się. Dienne obciążenia najczęściej nie przekraczają 6 godzin spędzonych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi. W planie studiów nie ma kilkugodzinnych uciążliwych przerw między zajęciami. W harmonogramie egzaminów przewidziano najczęściej kilka dni przerwy pomiędzy egzaminami. Minimum jeden dzień pracujący w tygodniu jest wolny od dydaktyki, co ma umożliwić studentom realizację aktywności związanych ze studiowaniem (wizyty w bibliotece, kwerendy, przygotowanie do zajęć).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie archeologia, do której jest on przyporządkowany. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia ujęto pełne spektrum chronologiczne oraz nowoczesne moduły (GIS, teledetekcja, bioarcheologia), co potwierdza konsekwentne odwołanie do współczesnych trendów badawczych i wyników własnych prac naukowych uczelni.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Stwierdzono występowanie rozbieżności w szacowaniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS w ramach poszczególnych zajęć i praktyk.

Stosowane metody dydaktyczne cechuje orientacja na studenta; łączą one projektowe i terenowe formy nauczania z komplementarnym wykorzystaniem technologii cyfrowych. Tak skonstruowana organizacja procesu uczenia się sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów – zarówno kompetencji badawczych, jak i umiejętności pracy zespołowej. W szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Zajęcia w formie udziału w wykopaliskach archeologicznych realizowane są w formach zajęć organizowanych przez uczelnię oraz praktyk realizowanych w ramach podmiotów zewnętrznych, o charakterze praktyk zawodowych - brak jednak wyraźnego rozdziału treści pomiędzy *zajęciami terenowymi* a *praktykami*, co powoduje nieczytelność przypisania efektów uczenia się do poszczególnych zajęć.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, wskazują osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór nad praktykami, kryteria doboru placówek, w których odbywane są praktyki zawodowe (również w przypadku zgłaszania miejsca samodzielnie przez studenta), zasady potwierdzania osiągnięcia efektów uczenia się, ogólne zasady hospitacji praktyk, zasady współpracy pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą. Treści programowe określone dla praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wymiar praktyk nie jest jednoznacznie określony (podany w wymiarze tygodniowym a nie godzinowym), a przyporządkowanie punktów ECTS nie odzwierciedla długości trwania poszczególnych praktyk. Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ale przyjęty sposób oceny nie umożliwia weryfikacji każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Praktyki nie są realizowane z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

1. występowanie rozbieżności w szacowaniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS w ramach poszczególnych zajęć i praktyk,
2. niejasnego podziału treści programowych pomiędzy zajęciami o charakterze zajęć terenowych i praktyk zawodowych,
3. braku formalnych kryteriów oceny infrastruktury i wyposażenia miejsc praktyk również w przypadku miejsc praktyk samodzielnie wskazanych przez studentów,
4. braku formalnej procedury hospitacji praktyk.

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. Wdrożenie formalnego mechanizmu okresowej weryfikacji spójności efektów uczenia się realizowanych w ramach praktyk zawodowych z efektami kierunkowymi.
2. Opracowanie i wdrożenie matrycy ewaluacyjnej, która umożliwi systematyczną i kompleksową ocenę wszystkich zakładanych efektów uczenia się.
3. Wprowadzenie standaryzowanych formularzy opinii dla opiekunów praktyk, zawierających odniesienia do każdego efektu uczenia się.
4. Wprowadzenie informacji dotyczących zakładanych efektów uczenia się i ich ewaluacji do dokumentacji praktyk przekazywanych opiekunom praktyk z instytucji zewnętrznych.
5. Rozwinięcie ewaluacji praktyk o dodatkowe metody oceny, takie jak grupy fokusowe.

Zalecenia

Zaleca się:

1. Weryfikację zgodności wymagań wskazanych w kartach przedmiotów i oszacowania punktami ECTS całkowitego nakładu pracy dla poszczególnych zajęć i ich ujednoczenie.
2. Doprecyzowanie treści programowych realizowanych w obrębie zajęć terenowych i praktyk zawodowych oraz dostosowanie efektów uczenia do charakteru realizowanych treści programowych.
3. Opracowanie i wdrożenie formalnych kryteriów oceny infrastruktury i wyposażenia miejsc praktyk adekwatnych do potrzeb wynikających z programu praktyk i przyjętych efektów uczenia się zarówno w przypadku placówek wybieranych przez Uczelnię, jak i miejsc wskazanych samodzielnie przez studentów.
4. Wprowadzenie formalnej procedury przeprowadzania hospitacji praktyk, określającej ich częstotliwość, zakres i kryteria oceny.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

W postępowaniu rekrutacyjnym na studia pierwszego stopnia, przeprowadzanym w trybie konkursowym, brane są pod uwagę trzy grupy przedmiotów ze świadectwa maturalnego:

- a) biologia, chemia, fizyka i astronomia/fizyka, geografia, historia, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, wiedza o społeczeństwie;
- b) język obcy nowożytny: dowolny;
- c) język polski.

Kandydat wskazuje do oceny wybrany przedmiot z każdej grupy. Waga i poziom przedmiotów maturalnych wskazanych w warunkach są właściwe dla kierunku, czyli zapewniają nabór kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach wstępnych. Istnieje też możliwość przyjęcia na studia pierwszego stopnia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych. Te pozakonkursowe przyjęcia na studia reguluje specjalna uchwała nr 86/2023 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego.

Na studia drugiego stopnia podstawowym kryterium kwalifikacji jest ocena widniejąca na dyplomie ze studiów I stopnia. Do postępowania kwalifikacyjnego mogą przystąpić osoby legitymujące się co najmniej dyplomem ukończenia studiów pierwszego stopnia z archeologii oraz historii, etnologii, etnografii, historii sztuki, turystyki i kulturoznawstwa. Choć w zasadach zastrzeżono, że w pierwszej kolejności przyjmowani są w ramach limitu miejsc absolwenci pierwszego stopnia studiów z kierunku archeologia, poszerzenie listy kandydatów o absolwentów innych kierunków powoduje, że nie wszyscy przyjęci posiadają kwalifikacje wstępne umożliwiające osiągnięcie pogłębionych efektów uczenia się na studiach II stopnia. **Zaleca się** wprowadzenie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia, które zapewnią, że osoby przyjęte na studia II stopnia posiadają wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia pogłębionych efektów uczenia się lub stworzenie zajęć wyrównawczych dla przyjętych studentów, w celu uzupełnienia ich wstępnych kompetencji.

W rekrutacji na studia drugiego stopnia nie są przeprowadzane rozmowy kwalifikacyjne. Zasady rekrutacji na studia są klarowne, uwzględniają możliwość przyjęcia kandydatów, którzy posiadają świadectwa maturalne uzyskane według odmiennych zasad, w tym z maturą międzynarodową i zagraniczną. Przyjęto jednolity algorytm przeliczania wyników egzaminów maturalnych, a także tabele konwersji dla matury międzynarodowej (IB) i świadectw uzyskanych za granicą, co gwarantuje równe i obiektywne traktowanie wszystkich kandydatów.

Procedura potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza formalnym systemem studiów, przeniesienia osiągnięć z innych uczelni – w tym zagranicznych – oraz uwzględnienia kwalifikacji zawodowych jest uregulowana uchwałą Senatu US nr 117/2019 z 26 września 2019 r. Regulamin przewiduje powołanie komisji weryfikacyjnej, która porównuje deklarowane efekty z efektami zdefiniowanymi w programie kształcenia i, po pozytywnej weryfikacji, przypisuje odpowiednią liczbę punktów ECTS. Dotychczas nie odnotowano przypadków zastosowania tej procedury na kierunku archeologia, niemniej jej istnienie zapewnia zgodność działań uczelni z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz umożliwia elastyczne kształtowanie indywidualnych ścieżek edukacyjnych studentów.

Na oba stopnie studiów obowiązują limity przyjęć, ustalane corocznie w odrębnym zarządzeniu Rektora (np. 30 miejsc na studiach I stopnia i 20 miejsc na studiach II stopnia w roku akademickim

2025/2026). Kryteria kwalifikacji są bezstronne i jednolite dla wszystkich kandydatów, niezależnie od obywatelstwa, typu świadectwa maturalnego, formy niepełnosprawności czy statusu społeczno-ekonomicznego, co w pełni realizuje wymagania dotyczące zapewnienia równych szans w podjęciu studiów. Szczegółowe zasady (algorytm przeliczania wyników, tabele konwersji dla matur IB i zagranicznych, procedura odwoławcza) publikowane są na stronie uczelni z wyprzedzeniem co najmniej sześciu miesięcy przed rozpoczęciem rekrutacji, a ranking kandydatów tworzony jest w oparciu o zanonimizowane dane, co dodatkowo gwarantuje przejrzystość i niedyskryminujący charakter postępowania.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, opisane zostały w regulaminie studiów. W wyniku uznania efektów uczenia się student uzyskuje tę samą liczbę punktów ECTS jaka przypisana została efektom uczenia się uzyskanym z wyniku realizacji danych zajęć czy praktyk w jednostce macierzystej. Warunkiem uznania efektów uczenia się przez osobę wyznaczoną dla kierunku jest stwierdzenie zbieżności w zakresie tych efektów między zajęciami w programie studiów a zajęciami na kierunku w jednostce macierzystej.

Regulamin studiów Uniwersytetu Szczecińskiego oraz załącznik Rady Dydaktycznej WH 84/XI/2020 precyzują ogólne zasady dyplomowania, dzięki którym tematy prac dyplomowych i ich problematyka zwykle odpowiadają efektom uczenia się w zakresie dyscypliny. Ramy regulaminowe wskazują ogólne wymogi dotyczące przygotowania, złożenia i oceny pracy dyplomowej, lecz w dokumentach nie zostały jasno sprecyzowane jakościowe różnice pomiędzy poziomem licencjackim a magisterskim. Brak klarownych regulacji określających kryteria, jakie powinna spełniać praca dyplomowa na studiach pierwszego stopnia i studiach drugiego stopnia uniemożliwia uwzględnienie progresu kompetencji między poziomami studiów, co skutkuje nieprawidłowościami, polegającymi m.in. na niedostosowaniu zakresu prac dyplomowych do poziomu studiów. Można zasugerować, że praca licencjacka powinna potwierdzać opanowanie podstawowego warsztatu archeologa, zawierać krytyczny przegląd literatury i elementarną analizę materiału źródłowego, natomiast praca magisterska – samodzielne zastosowanie zaawansowanych metod terenowych lub laboratoryjnych, autorską interpretację danych oraz sformułowanie wniosków o wartości badawczej właściwej drugiemu stopniowi studiów. Ponieważ obecne akty nie zapewniają takiego rozróżnienia, uczelnia nie gwarantuje formalnie właściwego lokowania prac na odpowiednim poziomie kształcenia, co potwierdzają stwierdzone rozbieżności w praktyce. Uczelnia zadeklarowała, że zidentyfikowała problem związany z wydłużonym procesem dyplomowania i podjęła środki zaradcze, wprowadzając od roku akademickiego 2025/2026 egzamin licencjacki jako jedyną formę weryfikacji osiągnięcia zakładanych na poziomie studiów I stopnia efektów uczenia się. W ocenie zespołu nie dostrzeżono jednak istoty problemu, którym jest brak wyraźnego wskazania wymagań dotyczących prac dyplomowych na każdym ze stopni, zastosowane rozwiązanie nie wpłynie na zaobserwowane problemy występujące w przypadku prac dyplomowych przygotowywanych na poziomie magisterskim. **Rekomenduje się** przywrócenie prac dyplomowych na I stopniu studiów oraz **zaleca się** opracowanie szczegółowych kryteriów, które powinny spełniać prace dyplomowe z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów wraz ze szczegółowymi kryteriami oceniania.

Regulamin studiów określa podstawowe zasady systemu weryfikacji efektów uczenia się, w tym m.in. skalę ocen stosowaną w Uczelni, warunki uzyskania zaliczenia, sposób ustalania terminarza zaliczeń i egzaminów, w tym zaliczeń i egzaminów poprawkowych oraz zasady przyznawania i ustalania terminu egzaminu komisyjnego. Określono w nim również warunki zaliczania i powtarzania semestrów, a także warunki skreślenia z listy studentów np. ze względu na brak postępów w nauce. W Regulaminie

studiów określono również wytyczne dotyczące dostosowania formy egzaminów i zaliczeń do możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnością. Ponadto Regulamin ustanawia sposób przekazywania studentom informacji o uzyskanych ocenach na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Powyższe zapisy umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu, a także wiarygodność i porównywalność ocen. W sytuacjach konfliktowych Dziekan na wniosek studenta może unieważnić wynik egzaminu lub zaliczenia zajęć, jeżeli nauczyciel akademicki zastosował inne kryteria oceny, niż określone w karcie opisu przedmiotu.

Regulamin studiów określa zasady postępowania dyscyplinarnego w przypadku stwierdzenia zachowań nieetycznych lub uchybiających godności studenta.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są różnorodne, specyficzne i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Analiza dokumentacji programowej wskazuje, że przyporządkowanie metod oceniania poszczególnym efektom uczenia się jest co do zasady trafne i odzwierciedla pełne spektrum wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych oczekiwanych od absolwenta. W obszarze weryfikacji wiedzy dominują egzaminy ustne lub pisemne; przykładowo w przypadku zajęć *archeologia sądowa* jedynym kryterium zaliczenia pozostaje egzamin ustny, co skutecznie sprawdza znajomość faktografii, lecz nie ujawnia wykorzystania literatury ani głębi argumentacji, ponieważ sylabus nie udostępnia odpowiedniej rubryki oceny. Inne metody weryfikacji obejmują weryfikację pisemną, tj. test, esej, prezentacje w PP, pisemna praca zaliczeniowa. Choć pisemne prace zaliczeniowe pozwalają w pewnym stopniu na ocenę wybranych umiejętności, umiejętności praktyczne weryfikowane są głównie w ramach modułów terenowych: podczas zajęć *terenowych* studenci dokumentują i eksplorują stanowisko archeologiczne, a końcową ocenę stanowi średnia z ocen cząstkowych za konkretne zadania, co pozwala śledzić rozwój kompetencji na każdym etapie prac wykopaliskowych. Dzięki takiej konstrukcji metoda odpowiada rzeczywistym wymaganiom zawodu i spełnia wymóg adekwatności. Nieco słabiej wypada pomiar kompetencji społecznych. W wielu sylabusach, jak w karcie przedmiotu *wstęp do badań nad śmiercią*, aktywność w trakcie zajęć stanowi do 50 % oceny, lecz nie sprecyzowano, które elementy aktywności studenta podlegają ocenie – czy pod uwagę brana jest częstotliwość wypowiedzi, ich konstruktywność, czy może umiejętność moderowania dyskusji. Należy zwrócić uwagę, że w tym przypadku traci się przejrzystość kryteriów oceniania. **Rekomenduje się** zastąpienie oceny niedoprecyzowanej aktywności precyzyjnym wskazaniem jakie formy aktywności studentów będą podlegały ocenie. Pozytywny wzorzec w zakresie weryfikacji osiąganie założonych efektów uczenia się dostrzegalny jest natomiast w przypadku zajęć *podstawy metodologiczne archeologii*, gdzie kolokwium punktowane jest według szczegółowo podanej skali; dzięki temu studenci znają progowe wymagania jakościowe już przed rozpoczęciem kursu, co wypełnia wymogi dotyczące transparentności. **Rekomenduje się** stosowanie podobnych rozwiązań w przypadku wszystkich prowadzonych zajęć.

Pisemne prace zaliczeniowe, a przede wszystkim prace dyplomowe umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Przygotowanie do działalności naukowej weryfikowane jest jednak nie tylko w samych pracach dyplomowych, ale także w ramach *proseminarium* i *seminarium dyplomowego*, w których studenci prezentują autorskie projekty badawcze podlegające ocenie merytorycznej i metodologicznej.

Program wykorzystuje również kształcenie na odległość – przykładowo *szkolenie e-learningowe* wprowadzające do zasad BHP – a postępy studentów w tym segmencie mierzone są testem on-line, co rozszerza wachlarz narzędzi weryfikacyjnych.

W przypadku zajęć z języków obcych stosowane metody weryfikacji bazują na podejściu komunikacyjnym i obejmują ocenę prac pisemnych, ocenę udziału w dyskusji, ocenę wypowiedzi indywidualnych studenta podczas zajęć. Do zajęć kształtujących umiejętności językowe na ocenianym kierunku metody weryfikacji efektów uczenia się są specyficzne dla kształcenia doskonalącego umiejętności posługiwania się językiem obcym. Na przykład osiągnięcie poziomu B2 w języku obcym specjalistycznym potwierdza moduł język obcy, którego złożony egzamin ustny i pisemny, oceniany według z góry ogłoszonych wag, zapewnia rzetelną i przejrzystą kontrolę kompetencji językowych.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych oraz dokumentacji zajęć terenowych. Monitoring losów absolwentów wskazuje, że podejmują oni zatrudnienie zgodnie z wykształceniem. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu oraz dyscypliny archeologia.

Analiza wybranych prac etapowych potwierdziła pełną zgodność tematów z sylabusami oraz adekwatny dobór metod weryfikacji – przykładowo w przypadku zajęć *archeologia środowiskowa* z elementami geografii fizycznej połączenie projektu, pracy pisemnej i egzaminu pozwoliło kompleksowo ocenić wszystkie zaplanowane efekty uczenia się, a prowadzący udokumentował proces omawiania pracy w korespondencji ze studentem. Jednocześnie stwierdzono braki w dokumentacji ocen, w niektórych przypadkach (m.in. *człowiek a środowisko; archeologia okresu lateńskiego i okresu wpływów rzymskich*) przedłożono komplety dokumentacji zaliczeń, przez co nie było możliwe zweryfikowanie zasadności przyznanych ocen. W pojedynczych przypadkach – np. *archeologia miejsc pamięci* – brak opisu zagadnień egzaminu ustnego ograniczył transparentność kryteriów, choć sama forma (kolokwium + esej) została uznana za właściwą. Na podstawie przeglądu prac zaliczeniowych i etapowych należy uznać, że są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny archeologia.

Prace dyplomowe odpowiadają koncepcji kształcenia odnoszącej się do dyscypliny archeologia. Prace licencjackie oparte są na literaturze, charakteryzują się zebraniem i zrelacjonowaniem wyników badań rozproszonych w literaturze archeologicznej, są poświadczeniem umiejętności prowadzenia kwerendy źródłowej i prezentowaniem jej wyników według zasad przygotowywania prac naukowych. W pracach magisterskich widoczne jest podejmowanie problemów badawczych na podstawie niepublikowanych źródeł oraz nowych wyników prac wykopaliskowych. Cechuje je oryginalność i podejmowanie problemów badawczych rozwiązywanych w oparciu o konkretne metody i koncept metodologiczny. W przypadku części prac dyplomowych, w szczególności licencjatów, istnieje znacząca rozbieżność (o jeden stopień, a nawet więcej) między ocenami promotora i recenzenta, co – wg wniosku zespołu – wskazuje na potrzebę opracowania bardziej szczegółowych kryteriów i ujednoczenia skali ocen. Zmiany w tym zakresie wpisują się w poprzednio wskazane zalecenie dotyczące opracowania szczegółowych kryteriów, które powinny spełniać prace dyplomowe wraz ze szczegółowymi kryteriami oceniania.

Studenci uczestniczą w zagranicznych projektach badawczych, realizowanych na stanowiskach, takich jak: Çatalhöyük w Turcji, Kaltenborn i Mallerbach w Saksonii-Anhalt. Umożliwia im to porównanie metod pracy i standardów stosowanych zagranicą i w Polsce. Efektem tego zaangażowania są autorskie

lub współautorskie publikacje: wyróżniające się prace licencjackie i magisterskie trafiają do punkowanego periodyku Muzeum Narodowego w Szczecinie „Materiały Zachodniopomorskie”, którego redakcja systematycznie przyjmuje teksty studentów archeologii. Aktywność wydawnicza wspierana jest przez Studenckie Koło Archeologiczne OldSkull – jego członkowie prezentują wyniki badań na krajowych i międzynarodowych konferencjach, współorganizując m.in. interdyscyplinarne spotkanie „Zjednoczeni w różnorodności” oraz sprawozdawcze Sesje Pomorzoznawcze, co potwierdza rozpoznawalność ich osiągnięć naukowych. Dodatkowo studenci wnoszą wkład w projekty grantowe pracowników, czego przykładem jest przedsięwzięcie „Kulturowe oblicza życia i śmierci – nieinwazyjne badania nad osadnictwem pradziejowym w lasach Bagicza” (2018–2019), w którym zostali zatrudnieni jako wykonawcy zbiorowi, współtworząc dokumentację i opracowania terenowe. Łącznie te formy aktywności – publikacje, referaty konferencyjne i udział w finansowanych projektach badawczych – dowodzą, że studenci kierunku osiągają wymierne i udokumentowane sukcesy naukowe w dyscyplinie archeologia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Opis rekrutacji obejmuje jednoznaczne algorytmy przeliczania wyników matur krajowych i zagranicznych, przewiduje preferencje dla laureatów olimpiad oraz wskazuje limit miejsc na każdym stopniu kształcenia; jednocześnie zwraca uwagę na potrzebę doprecyzowania wymagań wobec absolwentów kierunków pokrewnych przyjmowanych na studia II stopnia oraz na brak jasnych, jakościowych kryteriów różnicujących poziom licencjacki i magisterski w procesie dyplomowania.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Przedstawione przykłady – od egzaminów ustnych w archeologia sądowa po projekty realizowane w ramach zajęć terenowych – dowodzą adekwatności narzędzi pomiaru, choć analiza sylabusów ujawniła potrzebę doprecyzowania kryteriów oceny aktywności oraz ujednoczenia skal punktowych.

Prace etapowe i egzaminacyjne, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się. O osiągnięciach naukowych studentów kierunku świadczą przykłady ich aktywności naukowej, wśród których wyróżniają się publikacje

w Materiałach Zachodniopomorskich, referaty prezentowane podczas sesji Pomorzoznawczych oraz udział w międzynarodowych projektach badawczych realizowanych na stanowiskach Çatalhöyük, Kaltenborn i Mallerbach.

Sformułowane poniżej rekomendacje nie mają wpływu na ocenę kryterium. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) braku weryfikacji wśród kandydatów na studia II stopnia posiadania wstępnej wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia pogłębionych efektów uczenia się lub sformalizowanego systemu zajęć wyrównawczych dla przyjętych studentów, w celu uzupełnienia ich wstępnych kompetencji; 2) braku formalnego wskazania wymagań dotyczących prac dyplomowych na I i II stopniu studiów, uwzględniającego progres kompetencji między poziomami studiów oraz szczegółowe kryteria oceniania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

1. Przywrócenie prac dyplomowych jako warunku ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia.
2. Rekomenduje się zastąpienie oceny aktywności studentów podczas zajęć innymi formami weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych.
3. Wprowadzenie w przypadku wszystkich zajęć do karty przedmiotu szczegółowej informacji dotyczącej progowych wymagań jakościowych.

Zalecenia

1. wprowadzenie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia, które zapewnią, że osoby przyjęte na studia II stopnia posiadają wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia pogłębionych efektów uczenia się lub stworzenie programu wyrównawczego dla przyjętych studentów, w celu uzupełnienia ich wstępnych kompetencji;
2. Opracowanie kryteriów, które powinny spełniać prace dyplomowe z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów wraz z kryteriami oceniania.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku zajęcia prowadzi 22 nauczycieli akademickich, co stanowi wystarczającą kadrę dla 54 studentów studiujących obecnie na obu stopniach studiów na kierunku archeologia. Wśród nich 10 to archeolodzy. Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku archeologia, tj. 12, nie reprezentują dyscypliny archeologia, jest to: siedmiu historyków, jeden historyk sztuki, jeden

teolog i trzech filologów. Ponad 90 % zajęć realizują nauczyciele zatrudnieni w Uniwersytecie Szczecińskim jako podstawowym miejscu pracy.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich będących archeologami obejmuje problematykę okresów prehistorycznych, średniowiecza i czasów nowożytnych. Specjalizują się w badaniach interakcji ludzi i środowiska przyrodniczego, archeologii śmierci, praktyk pogrzebowych, zajmują się problematyką wykorzystania metod teledetekcji, prowadzą badania petrograficzne ukierunkowane na wykorzystanie zasobów naturalnych w pradziejach. Są specjalistami w zakresie zabytkoznawstwa archeologicznego, sztuki późnego średniowiecza i czasów nowożytnych. Przedmiotem ich badań są też zagadnienie dotyczące ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, turystyki kulturowej a także prawnej ochrony zabytków. Dorobek naukowy odpowiada aktualnemu zakresowi kształcenia na kierunku i w pełni zaświadcza właściwy poziom przygotowania merytorycznego do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach obowiązujących programów kształcenia dla studentów archeologii na obu stopniach studiów.

Struktura kwalifikacji i liczba osób w dyscyplinie naukowej archeologia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Warunki do dalszego rozwoju zarówno naukowego, jak i w zakresie prowadzonej dydaktyki powinny poprawić się, ponieważ w związku z intencją przygotowania archeologii do ewaluacji jako dyscypliny, zaplanowano zatrudnienie w kolejnych dwóch latach dwóch osób, co zwiększy liczbę zatrudnionych na Uczelni archeologów do 12. **Rekomenduje się**, aby w ramach rozszerzania kompetencji dydaktycznych i naukowych kadry nauczycieli akademickich uwzględnić zatrudnienie osób posiadających odpowiednie wykształcenie i dorobek w zakresie badań licznie odkrywanych podczas wykopalisk źródeł przyrodniczych (np. makroszczątków roślinnych, zwierzęcych oraz szkieletów ludzkich). Zatrudnienie specjalistów np. dziedzinie archeobotaniki, archeozoologii i bioarcheologii usprawni realizację programów studiów I i II stopnia, ponieważ zapewni kompetentną obsadę zajęć uwzględniających dorobek tych dziedzin (m.in. obowiązkowy w ramach I stopnia studiów kurs *archeologia środowiska z elementami geografii fizycznej* obejmuje palinologię, badania makroszczątków roślinnych, dendrochronologię i archeozoologię), umożliwi rozszerzenie oferty tematów prac dyplomowych o analizy materiałów roślinnych, zwierzęcych i ludzkich, a zarazem wzmocni element interdyscyplinarny, który stanowi jedno z kluczowych założeń nowoczesnej archeologii.

Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich zostały potwierdzone w ramach przeprowadzonych hospitacji. Dobór metod dydaktycznych jest właściwy, wykłady prowadzone są z zastosowaniem prezentacji multimedialnych, w przypadku zajęć o charakterze ćwiczeń stosowane są narzędzia cyfrowe oraz prezentacje materiałów źródłowych. Prowadzone zajęcia opierają się na aktualnych osiągnięciach merytorycznych w zakresie badań, które odnoszą się do danych zajęć.

Przydział zajęć jest prawidłowy i powiązany z dorobkiem naukowym i wiedzą poszczególnych dydaktyków. Przyjęty system dyplomowania i inne regulacje obowiązujące na Uczelni nie odnoszą się jednak do metod weryfikowania kompetencji merytorycznych promotora do prowadzenia pracy, skupiając się na wymaganiach formalnych ustawy (posiadanie co najmniej stopnia doktora). Zdarzają się więc przypadki powierzania prowadzenia prac dyplomowych nauczycielom ze stopniem co najmniej doktora, ale nie posiadającym odpowiednich osiągnięć w zakresie tematyki pracy, a zatem bez pełnych kwalifikacji. Jako przykład można podać pracę licencjacką dotyczącą archeologii świata rzymskiego, która była prowadzona przez dr Katarzynę Ślusarską, specjalizującą się w pradziejach Pomorza i bioarcheologii (autor pracy: Grzegorz Warcholak, tytuł pracy: „Pożywienie i napoje mieszkańców antycznych Pompejów”), czy pracę magisterską na temat epoki brązu (kultura łużycka), której

promotorem był dr hab. Marcin Majewski, prof. US, specjalizujący się w archeologii późnego średniowiecza i czasów nowożytnych (autorka pracy: Paulina Maruszak, tytuł pracy: „Analiza przestrzenna ciepłopalnego cmentarzyska kultury łużyckiej na stanowisku Nowy Łowicz 2”). **Rekomenduje się** wprowadzenie czytelnych zasad dotyczących powiązania kompetencji merytorycznych promotora z tematem pracy dyplomowej. Zajęcia na kierunku prowadzone są wyłącznie przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni. Przydział godzinowy zajęć, w zależności od stanowiska i z uwzględnieniem ewentualnych zniżek, wynosi od 90 do 300 godzin. Na kierunku nie stwierdzono występowania nadmiernych nadgodzin.

Zatrudnienie w Uczelni odbywa się w drodze konkursu. Dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć dokonywany jest w ramach struktur Katedry Archeologii i Instytutu Historycznego. Jest on transparentny, uwzględniający się dorobek naukowy i doświadczenie badawcze kadry, co skutkuje prawidłową obsadą zajęć. Uczelnia zaspokaja potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie doskonalenia kompetencji dydaktycznych poprzez organizowanie różnych szkoleń. Przez dyrekcję Instytutu corocznie organizowane są objazdy naukowe dla pracowników mające na celu poszerzenie wiedzy z zakresu historii i archeologii Pomorza, zapewniając rozwój ich wiedzy w zakresie dziedzictwa kulturowego Pomorza wskazanego w koncepcji kształcenia. Odbywają się też obowiązkowe szkolenia antymobbingowe dla pracowników. Udział wzięli w nich wszyscy pracownicy Katedry. Członkowie zespołu dydaktycznego regularnie doszkalają się również w kwestiach związanych z programem studiów oraz wprowadzaniem zmian. Nauczyciele akademicy posiadają kwalifikacje w zakresie posługiwania się technologiami cyfrowymi, co umożliwia prowadzenie zajęć dydaktycznych ukierunkowanych na zastosowanie metod cyfrowych w archeologii.

Regularnie dokonywana jest okresowa ocena nauczycieli akademickich zgodnie z przepisami i zasadami obowiązującymi w US. Ocena prowadzona jest w trzech kategoriach: dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej. Wynik oceny ma wiążące konsekwencje, dwukrotna negatywna ocena skutkuje rozwiązaniem umowy o pracę. Hospitacji podlegają wszyscy prowadzący oraz wszystkie rodzaje zajęć. Zostały określone elementy podlegające ocenie, kryteria uzyskania oceny pozytywnej, wzór protokołu hospitacji i procedura ich przeprowadzania. Przy ocenie nauczycieli uwzględniane są również wyniki corocznej ewaluacji dokonywanej przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem za pomocą systematycznego ankietyzowania, obejmującego ocenę kompetencji w odniesieniu do m.in. przekazywanych treści, doboru materiałów i metod dydaktycznych, metod weryfikacji i przestrzegania przyjętych warunków zaliczenia przedmiotu. Wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich mają wpływ na ich dalsze zatrudnienie w Uczelni. Pracownicy Uniwersytetu Szczecińskiego podlegają szczegółowej ocenie co dwa lata. W sytuacji, gdy pojawiają się głosy ze strony studentów na temat potencjalnych nieprawidłowości, jeszcze przed formalną ewaluacją wyników ankiet dyrekcja Instytutu wraz z kierownikiem Katedry spotykają się z pracownikiem, wprowadzają działania naprawcze i monitorują ich wdrażanie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się pozyskanie na potrzeby dydaktyki na kierunku nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę naukową archeologia, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku w badaniach archeobiologicznych (makroszczątki roślinne i zwierzęce).
2. Rekomenduje się wprowadzenie kryterium zgodności tematyki pracy z udokumentowanymi kompetencjami naukowymi promotora oraz włączenie tej zgodności do procedury zatwierdzania tematów.

Zalecenia

nie sformułowano

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna dedykowana ocenianemu kierunkowi jest zlokalizowana w jednym budynku. Składa się z sześciu sal dydaktycznych i jednej pracowni komputerowej. Do dyspozycji Katedry Archeologii przeznaczone są także trzy pomieszczenia, które są dostosowane poprzez odpowiednie wyposażenie do prowadzenia badań, jak i zajęć dydaktycznych z materiałami archeologicznymi. Katedra Archeologii użytkuje też cztery pomieszczenia gospodarcze, w których przetrzymywany jest sprzęt wykopaliskowy, a które też mogą zostać wykorzystywane do pracy studentów z materiałem archeologicznym. Sale wykładowe wyposażone są w stosowne urządzenia (rzutniki, ekrany, tablice, monitory multimedialne, nagłośnienie) niezbędne do prowadzenia wykładów i ćwiczeń na odpowiednio wysokim poziomie, koniecznym do zapewnienia prawidłowego procesu nauczania i osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zajęcia, podczas których studenci korzystają z programów komputerowych, w tym np. zajęcia praktyczne, poświęcone archeologii cyfrowej i metodom teledetekcyjnym odbywają się w sali komputerowej. Komputery są wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie umożliwiające np. szkolenia dotyczące wykorzystywania systemów informacji geograficznej do analiz archeologicznych, m.in. za pomocą analizy ogólnodostępnych danych przestrzennych, map i zdjęć lotniczych. Studenci

uczają się pracy z danymi pomiarowymi zebranymi za pomocą tachimetru, GPS RTK, lotniczego skanowania laserowego, jak również tworzenia baz danych przestrzennych i modelowania 3D w technologii Structure from Motion. Katedra Archeologii dysponuje własnym sprzętem niezbędnym do prowadzenia badań archeologicznych i badań nieinwazyjnych. Są nimi instrumenty pomiarowe (tachimetrie), aparaty fotograficzne, tablety graficzne, wykrywacze metali, mikroskopy z odpowiednim oprzyrządowaniem umożliwiającym prowadzenie badań i zajęć dydaktycznych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Studenci oraz dydaktycy Katedry Archeologii posiadają pełny dostęp do zasobów Biblioteki Głównej US. W ramach jej funkcjonowania udostępnione są zewnętrznie wyszukiwarki baz danych naukowych i pozostałe e-zasoby, można również bezpośrednio przeszukiwać katalog Książnicy Pomorskiej. W Kampusie Krakowska, w którym mieści się Katedra Archeologii, znajduje Biblioteka Wydziału Nauk Humanistycznych i Nauk Społecznych. Jest otwarta w godzinach umożliwiających studentom archeologii dostęp do zasobów. Czytelnia jest wyposażona w 73 stanowiska czytelnicze, w tym trzy przystosowane dla osób niepełnosprawnych. W sali komputerowej trwają obecnie prace remontowe, jednak poza nią zostały udostępnione cztery stanowiska umożliwiające korzystanie z infrastruktury bibliotecznej i baz danych takich jak Academia, multiwyszukiwarek EDS, katalogu zbiorów specjalnych. Po remoncie zaplanowano zakup nowoczesnego sprzętu komputerowego oraz ogólnodostępnej drukarki ze skanerem. W Bibliotece WNHINS znajduje się 83361 książek oraz 39 czasopism, które zapewniają wystarczający dostęp do publikacji z zakresu archeologii, niezbędny dla realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku. Dodatkowy, nie wchodzący w skład biblioteki księgozbiór podręczny, składający się z książek przekazanych przez pracowników KA IH znajduje się w pomieszczeniu dla Studenckiego Koła Archeologicznego. W bibliotece Koła znajduje się ok 400 woluminów, zarówno czasopism, jak również opracowań monograficznych. Kolekcja ta jest regularnie wykorzystywana przez członków koła i innych studentów podczas działalności naukowej w ramach koła. Pracownicy dydaktycznych mający dostęp do literatury online na licencji CC-BY udostępniają podczas zajęć linki do konkretnych pozycji literatury. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Uczelnia zapewnia dostęp studentom do sieci bezprzewodowej. W razie uzasadnionej potrzeby studentom zapewniany jest dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć. Budynek, w którym odbywają się zajęcia na kierunku archeologia jest nowoczesny i zaprojektowany z myślą o dostosowaniu ciągów komunikacyjnych i toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do tych potrzeb dostosowane jest także wyposażenie sal dydaktycznych, umeblowanie miejsc obsługi studenta w dziekanacie i bibliotece. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w wystarczającej liczbie egzemplarzy.

Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przewidują np. w ramach ankiety samooceny wydziału ocenę warunków infrastrukturalnych i aparatury służących w realizacji dydaktyki (np. warunki lokalowe, specjalistyczne pracownie, oprogramowania). Nauczyciele akademicy i studenci

mają zapewniony udział w ocenie infrastruktury w ramach przeprowadzanych w Uczelni badań ankietowych. Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, czego wyrazem jest m.in. budowa kolekcji mineralogicznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Są również dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje Uniwersytet Szczeciński w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku archeologia, wykazuje znaczącą zgodność z dyscypliną archeologia, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla tego kierunku.

Uniwersytet Szczeciński prowadzi systematyczną współpracę z różnorodnymi instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, które reprezentują kluczowe sektory związane z archeologią. Wśród partnerów znajdują się instytucje muzealne, jednostki badawcze, urzędy ochrony zabytków, organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego. Zakres współpracy obejmuje zarówno działania lokalne, jak i ponadregionalne, co jest zgodne ze specyfiką kierunku archeologia, który kładzie nacisk na ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego Pomorza Zachodniego, ale także uwzględnia aspekty międzynarodowe tych działań. Zasięg geograficzny współpracy koncentruje się głównie na województwie zachodniopomorskim, z elementami współpracy ponadregionalnej (Gdańsk, Poznań). Regionalna orientacja współpracy jest uzasadniona specyfiką kierunku, który kształci specjalistów przygotowanych do pracy w instytucjach kultury i ochrony dziedzictwa archeologicznego przede wszystkim w regionie, co odpowiada misji uczelni regionalnej. Jednocześnie pewne rozszerzenie współpracy ponadregionalnej wskazuje na świadomość potrzeby otwarcia na szersze perspektywy zawodowe.

Analiza stanu faktycznego wskazuje na funkcjonowanie wielopłaszczyznowych relacji ocenianego kierunku z ponad 30 podmiotami, reprezentującymi różnorodne sektory związane z archeologią. Dobór instytucji partnerskich odzwierciedla interdyscyplinarny charakter archeologii, łącząc aspekty badawcze, konserwatorskie, edukacyjne oraz popularyzatorskie. Współpraca z muzeami umożliwia studentom zdobycie praktycznych umiejętności w zakresie dokumentacji i konserwacji zabytków, a także zarządzania muzealiami. Partnerstwo z urzędami ochrony zabytków pozwala na zapoznanie się z aspektami prawnymi i administracyjnymi związanymi z ochroną dziedzictwa kulturowego. Z kolei współpraca z organizacjami pozarządowymi wspiera rozwój kompetencji społecznych studentów poprzez działania popularyzatorskie i edukacyjne.

Krytyczna analiza wskazuje jednak na istotną dysproporcję w strukturze współpracujących instytucji. Dominują zdecydowanie instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, przy relatywnie niewielkim udziale podmiotów prywatnych/komercyjnych. W kontekście rosnącego znaczenia archeologii komercyjnej, zwłaszcza w obszarze badań ratowniczych prowadzonych w związku z inwestycjami infrastrukturalnymi, dysproporcja ta może stanowić ograniczenie w przygotowaniu studentów do funkcjonowania w tym sektorze rynku pracy. Brak intensywnej współpracy z firmami archeologicznymi może skutkować niewystarczającym przygotowaniem absolwentów do specyfiki pracy w sektorze prywatnym, obejmującej m.in. aspekty ekonomiczne, zarządzanie projektami czy współpracę z inwestorami.

Analiza dostępnej dokumentacji oraz informacji uzyskanych od przedstawicieli instytucji potwierdza systematyczny charakter współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Świadczą o tym długotrwałe relacje z wieloma instytucjami partnerskimi – niektóre trwające kilkanaście lat. Systematyczność współpracy znajduje również potwierdzenie w dokumentach strategicznych uczelni, gdzie została uwzględniona jako jeden z celów strategicznych.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego wspiera realizację celów kształcenia poprzez:

- praktyki zawodowe, które stanowią podstawowy i najsilniej rozwinięty element współpracy.
- wspólne projekty badawcze realizowane z instytucjami zewnętrznymi pozwalają na włączenie studentów w rzeczywiste przedsięwzięcia naukowe. Przykładami są badania megalityczne w Dolicach, projekt budowy skansenu megalitycznego „Wrota czasu” czy badania prowadzone z Łobeską Fundacją Archeologiczną. Projekty te wspierają osiągnięcie efektów uczenia się związanych z umiejętnościami badawczymi i pracą zespołową.

- konsultacje programu studiów z przedstawicielami pracodawców prowadzą do lepszego dostosowania treści kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- wizyty studyjne w instytucjach kultury i jednostkach badawczych stanowią element zajęć dydaktycznych. Studenci odwiedzają m.in. skansen megalityczny w Dolicach, muzea berlińskie czy Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, konfrontując wiedzę teoretyczną z rzeczywistymi miejscami pracy archeologa.
- udział praktyków w zajęciach dydaktycznych wzbogaca program o wiedzę praktyczną i aktualną. Pracownicy instytucji partnerskich prowadzą wybrane zajęcia i organizują spotkania ze studentami, dzieląc się swoim doświadczeniem zawodowym.
- realizacja prac dyplomowych we współpracy z instytucjami zewnętrznymi umożliwia studentom dostęp do cennych zasobów archiwalnych i zbiorów. W niektórych przypadkach pracownicy instytucji zewnętrznych pełnią rolę promotorów lub konsultantów prac.
- działalność popularyzatorska prowadzona wspólnie z instytucjami partnerskimi obejmuje wykłady dla lokalnych społeczności, cykl wykładów w bibliotece miejskiej czy współpracę ze szkołami średnimi. Działania te rozwijają kompetencje społeczne studentów związane z upowszechnianiem wiedzy o dziedzictwie archeologicznym.

W zakresie konstruowania programu studiów, interesariusze zewnętrzni uczestniczą w formalnych konsultacjach realizowanych zgodnie z procedurą określoną w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Sprawozdania z tych konsultacji zawierają uwagi i sugestie podmiotów zewnętrznych, które następnie są dyskutowane przez zespół kierunkowy. Przykładowo partnerzy postulowali podczas prac konsultacyjnych m.in.: poszerzenie wiedzy z zakresu geomorfologii i badań bagiennych w kontekście zmian klimatycznych; zwracali uwagę na potrzebę większego nacisku na kwestie prawne, znajomość procesu inwestycyjnego i umiejętności w zakresie GIS.

Ważną formą współpracy realizowaną w ramach tzw. trzeciej misji uczelni jest uczestnictwo przedstawicieli Katedry Archeologii w radach naukowych i muzealnych instytucji partnerskich, co zapewnia dwustronną wymianę informacji i doświadczeń.

W Uniwersytecie Szczecińskim funkcjonują mechanizmy systemowego przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, osadzone w szerszych ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) oraz Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Humanistycznym. W przypadku ocenianego kierunku, ze względu na ograniczenia kadrowe i organizacyjne przyjęte rozwiązania nie mają jednak charakteru systemowego ani systematycznego, który obejmowałby wszystkie aspekty współpracy. Działania, które mogą stanowić podstawę diagnozy jakości, zakresu i skuteczności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmują:

- formalne konsultacje programu studiów z podmiotami zewnętrznymi;
- ankietowanie wśród studentów;
- monitoring losów absolwentów;
- spotkania z pracodawcami;
- ocena programu studiów z udziałem interesariuszy zewnętrznych.

Brak dedykowanych działań mających na celu ocenę stanu i identyfikację potrzeb rozwojowych w zakresie prowadzonej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym może skutkować fragmentarycznym i reaktywnym, a nie proaktywnym, podejściem do oceny i doskonalenia

współpracy. Istnieje ryzyko, że niektóre aspekty współpracy pozostają poza systematyczną oceną, a podejmowane działania naprawcze mogą nie być wystarczająco kompleksowe.

Wyniki przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym mają realny wpływ na program studiów i jego doskonalenie. Przykłady takiego wpływu obejmują:

- modyfikacje treści programowych - na podstawie konsultacji z podmiotami zewnętrznymi wprowadzono nowe zajęcia, takie jak *promocja dziedzictwa archeologicznego, zarządzanie dziedzictwem archeologicznym w Unii Europejskiej, podstawy prawne ochrony zabytków, archeoturystyka czy archeologia ratownicza*;
- planowane zmiany w programie - rozpoczęto prace nad modyfikacją programu studiów I i II stopnia, będące wynikiem konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Od roku akademickiego 2025/2026 planowane jest wprowadzenie nowych zajęć, takich jak *archeologia konfliktów, archeologia eksperymentalna, sztuka Bliskiego Wschodu, archeologia wybrzeży, archeologie symetryczne oraz śmierć - rytuał – tożsamość*;
- dostosowanie treści kształcenia do potrzeb rynku pracy - partnerzy zwracali uwagę na potrzebę większego nacisku na kwestie prawne i znajomość procesu inwestycyjnego oraz poszerzenie wiedzy z zakresu geomorfologii i badań bagiennych, co znalazło odzwierciedlenie w programie;
- rozwój infrastruktury dydaktycznej - w 2024 roku w ramach projektu Interreg złożono wniosek pt. „Hop w prądzie”, który ma być realizowany z partnerem niemieckim, a którego celem jest stworzenie laboratorium metodyki badań archeologicznych wykorzystywanego w procesie dydaktycznym;

Te przykłady świadczą o tym, że przeglądy współpracy nie są działaniem czysto formalnym, ale mają realny wpływ na rozwój i doskonalenie programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy (np. organizacji praktyk, wolontariatów, wizyt studyjnych, realizacji prac etapowych i dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć lub weryfikacji efektów uczenia się, certyfikacji, analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku, itp.), adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni

Prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności

form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się nawiązanie stałego partnerstwa z firmami archeologii komercyjnej i ratowniczej, aby włączyć studentów w projekty rynkowe (badania ratownicze, procedury przetargowe, zarządzanie inwestycjami) i tym samym poszerzyć dotychczas publiczno-pozarządowy profil współpracy o sektor prywatny.
2. Rekomenduje się opracowanie i wdrożenie sformalizowanego systemu przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, osadzonego w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, z jasno wyznaczonymi celami, metodami i zakresami odpowiedzialności, aby uporządkować dotychczas rozproszone działania i skuteczniej identyfikować nowe potrzeby rozwojowe kierunku.
3. Rekomenduje się rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi o system certyfikacji wybranych kompetencji absolwentów, potwierdzany przez partnerów instytucjonalnych, oraz o cykliczne warsztaty i kursy prowadzone wspólnie z praktykami (nowe technologie, dokumentacja, zarządzanie projektami, prawo ochrony dziedzictwa).
4. Rekomenduje się wzmocnienie udziału przedstawicieli instytucji zewnętrznych w procesie dydaktycznym – od okazjonalnych wystąpień do współprowadzenia modułów, seminariów i projektów badawczych – oraz ich systematyczne włączanie w tworzenie i ewaluację efektów uczenia się i treści programowych, zwłaszcza w obszarze kompetencji miękkich i technicznych.
5. Rekomenduje się systematyczne umiędzynarodowienie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez nawiązywanie partnerstw z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami archeologicznymi, uzupełniających dotychczasową – słusznie regionalną – sieć kooperacji.

Zalecenia

nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na kierunku archeologia stwarzane są warunki do umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez ofertę wykładów monograficznych, prowadzonych w języku angielskim, które są obowiązkowe dla obu poziomów studiów oraz umożliwienie studentom udziału w międzynarodowej mobilności. Ten drugi

cel jest możliwy do osiągnięcia w ramach programu Erasmus+ na lata 2021-2027. Z programu Erasmus+ skorzystał jeden student studiując przez jeden semestr na uniwersytecie w Turcji. W ramach tego samego programu w 2022 roku Katedra Archeologii gościła studentkę z Uniwersytetu w Ljublanie. Wydział Humanistyczny oferuje studentom archeologii możliwość udziału w wykładach gościnnych (m.in. w ramach unijnego programu wymiany akademickiej ERASMUS+). W ramach tego cyklu, w Instytucie Historycznym, organizowane są prelekcje poświęcone tematyce archeologicznej, historycznej i stosunkom międzynarodowym.

Kompetencje międzynarodowe kadry dydaktycznej są podnoszone poprzez liczne i systematyczne wyjazdy na konferencje zagraniczne z referatami. Pracownicy Katedry Archeologii odbywają zagraniczne staże naukowe i są zaangażowani w badaniach jednostek naukowych znajdujących się w takich krajach jak: Niemcy, Norwegia, Szwecja, Dania, Hiszpania, Irak, Republika Irlandii, Irlandia Północna, Ukraina, Białoruś, Czechy i Turcja. Dzięki temu studenci Katedry mają też możliwość udziału w badaniach za granicą, m.in. na wykopaliskach w Niemczech i Turcji. Pracownicy Katedry inicjują też organizację sesji podczas renomowanych europejskich kongresów archeologicznych, np. sesja poświęconą interdyscyplinarnym badaniom krypt (European Association of Archaeology – Rzym). Ważnym elementem umiędzynarodowienia jest też współpraca Katedry Archeologii z California State Polytechnic University, Humboldt oraz aktywność w projekcie Slavia Project. Uczestniczą w nich także studenci z Polski, USA, Kanady i Australii. Biorą oni udział w wykopaliskach i zadaniach badawczych prowadzonych w ramach Slavia Field School for Mortuary Archaeology.

Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przewidują, np. w ramach ankiety samooceny kierunku ocenę wskaźnika umiędzynarodowienia oraz ocenę działań promocyjnych do kandydatów cudzoziemców. Studenci oceniają ofertę zajęć w językach obcych oraz warunki prowadzenia zajęć lektoratowych w ankiecie dotyczącej satysfakcji ze studiowania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

nie sformułowano

Zalecenia

nie sformułowano

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku archeologia na Uniwersytecie Szczecińskim realizowane jest w sposób stały i kompleksowy z zastosowaniem skutecznych rozwiązań wspierających studentów w procesie kształcenia. Studenci z różnymi problemami lub wyzwaniem mogą liczyć na znaczną pomoc ze strony Uczelni, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Kierowane wsparcie przybiera różnorodne formy z uwzględnieniem zindywidualizowanych potrzeb studentów, spełniając przy tym kryteria i cele adekwatne do zapotrzebowania, które wynikają z realizacji programu studiów.

W Uczelni funkcjonuje Studenckie Koło Archeologiczne OldSkull, wśród których obecni i aktywni są przedstawiciele każdego roku studiów archeologicznych I oraz II stopnia. Członkowie Koła otrzymują stałe wsparcie Uczelni, dysponują odpowiednią do swoich potrzeb salą oraz materiałami i sprzętem elektronicznym zapewnionymi przez Uniwersytet do ich bieżącej działalności (m.in. laptop). Uczelnia wspiera Koło również materialnie, dofinansowując lub finansując całkowicie wyjazdy studentów na konferencje krajowe oraz międzynarodowe a także na praktyki terenowe. Członkowie Koła są wspierani również przez opiekunkę Koła, która aktywnie ich przy tym motywuje do poszerzania własnej działalności badawczej i społecznej. Studenci archeologii z zaangażowaniem działają w sferze popularyzatorskiej udzielając się na dniach otwartych różnych szkół, czy piknikach organizowanych przez Uniwersytet. Przykładem takiej aktywności jest ich udział w Europejskiej Nocy Muzeów w 2024 roku, za co uhonorowani zostali nagrodami rzeczowymi przez organizatorów wydarzenia. W zakresie działalności badawczej, Studenckie Koło Archeologiczne OldSkull współpracuje także z innymi organizacjami studenckimi w Uczelni. Efektem jednej z takich współprac była współorganizowana ze Studenckim Kołem Historyków interdyscyplinarna konferencja studencka pt. „Zjednoczeni w różnorodności. Koncepcje zjednoczenia europejskiego na przestrzeni dziejów”.

Studenci kierunku mają również możliwość zaangażowania się w organizacje kulturalne lub sportowe (m.in. Chór Akademicki WNEiZ, Klub Uczelniany AZS), co znajduje swoje odzwierciedlenie wśród indywidualnych działań studentów. Studiujący, którzy z uwagi na swoją aktywność lub przejściową trudną sytuację, nie mogą w pełni realizować podstawowych założeń programu studiów, mogą ubiegać się o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów. IOS przyznawany jest nie tylko dla studentów wyróżniających pod względem osiągnięć naukowych, ale również dla osób uzyskujących wybitne wyniki w sporcie. Wsparcie dla tych osób znajduje swoje odzwierciedlenie także w ramach funduszu stypendialnego, zawartego m.in. w stypendium rektora. W dokładnym systemie punktowania osiągnięć liczonych w systemie stypendialnym, które reguluje Zarządzenie Rektora US, brane są pod uwagę, poza aktywnościami społecznymi i wyróżniającymi wynikami w nauce, także osiągnięcia artystyczne i sportowe. Uczelnia zapewnia dostęp studentom także do innych podstawowych, gwarantowanych przez Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, świadczeń: socjalnego, dla osób niepełnosprawnych, oraz zapomogi, zgodnie z wewnątrz uniwersyteckimi regulacjami ustalonymi w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Studiujący mogą również ubiegać się o stypendium ministra za znaczące osiągnięcia, a także o lokalne stypendia

samorządowe, takie jak stypendium naukowe prezydenta miasta Szczecina dla studentów i doktorantów. Studenci mają możliwość ubiegania się również o stypendia w ramach programów MOST oraz Erasmus+ umożliwiające krótkookresowe studiowanie na krajowych oraz zagranicznych uczelniach. Studenci wspierani są w procesie aplikacji o stypendium Erasmus+, otrzymują należyte wsparcie w procesie ubiegania się o stypendium a także w trakcie jego trwania. Kryteria przyznawania stypendiów są zrozumiałe z perspektywy studenckiej, co tyczy się również przyjętych procedur związanych z ich uzyskaniem. Uczelnia zapewnia wsparcie studentom-rodzicom poprzez umożliwienie im ubiegania się o wspomnianą Indywidualną Organizację Studiów. Uniwersytet prowadzi również 4 domy studenckie, w których oferuje zakwaterowanie studentom. W Uczelni, wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami zapewniane jest poprzez Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Powyższa jednostka umożliwia wsparcie w procesie kształcenia oraz doradza w zakresie organizacyjnym i merytorycznym nauczycielom akademickich pracującym razem z osobami z orzeczeniem o niepełnosprawności. Wsparcie psychologiczne dla osób ze zindywidualizowanymi potrzebami zapewniane jest przez Uniwersytecki Zespół Wsparcia i Rozwoju działający na poziomie ogólnouniwersyteckim oraz Punkt Pomocy Psychologicznej, gdzie studenci mogą skorzystać z darmowego wsparcia psychologicznego. Studenci otrzymują wspomnianą pomoc także od nauczycieli akademickich – w przypadku jakichkolwiek wątpliwości studenci mogą się skonsultować z dydaktykami, z czego też chętnie korzystają.

Uczelnia oferuje bogatą ofertę praktyk i zajęć terenowych, wzbogacającą program kształcenia, dzięki któremu studenci mają możliwość wybrania odpowiednich zajęć zgodnie z własnymi zainteresowaniami. Warty podkreślenia jest oferta realizowania praktyk nie tylko w Polsce, ale również za granicą.

Studenci mają również możliwość wypożyczenia potrzebnych urządzeń w celach dydaktycznych lub naukowych co realizowane jest sprawnie i bezproblemowo. Na Uniwersytecie Szczecińskim działa Akademickie Biuro Karier, które wspiera studentów i absolwentów w stawianiu pierwszych kroków na rynku pracy. Oferuje wsparcie szkoleniowe, doradcze oraz informacyjne, a także prowadzi bazę ofert pracy, staży, praktyk i wolontariatu. Biuro Karier organizuje także wydarzenia, takie jak targi pracy oraz udostępnia materiały dotyczące rozwoju osobistego. Studenci mogą również skorzystać z pomocy pracowników Biura w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, takich jak CV i list motywacyjny. Warto nadmienić, iż od 20 kwietnia 2023 na Uniwersytecie funkcjonuje również Uniwersytecki Zespół Wsparcia i Rozwoju, składający się z nauczycieli akademickich Uczelni, którego celem jest zapewnianie szerokiego wsparcia studentom, zarówno psychologicznego, jak i organizacyjnego. Studiujący mają możliwość wzięcia udziału w różnych kursach oferowanych przez Uczelnię, zarówno bezpłatnych oraz płatnych. Uniwersytet organizuje również spotkania z potencjalnymi pracodawcami (np. Muzeum Narodowe w Szczecinie, Wojewódzki Konserwator Zabytków), na których studenci mają okazję poznać możliwości zatrudnienia po studiach archeologicznych oraz uzyskać odpowiedzi na wszelkie pytania i wątpliwości dotyczące efektywnego wejścia na rynek pracy.

Wsparcie studiujących kierunek obejmuje także formy związane z motywowaniem ich do osiągania coraz to lepszych wyników w zakresie studiów, jak i w obszarze nauki. Wyróżniający się studenci mogą publikować swoje prace dyplomowe, zarówno licencjackie, jak i magisterskie, w czasopiśmie Muzeum Narodowego w Szczecinie „Materiały Zachodniopomorskie”, które jest obecne na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Studenci uczestniczą również w badaniach realizowanych przez pracowników Katedry Archeologii US, dzięki czemu rozwijają swoje umiejętności badawcze oraz wiedzę związaną z konkretną dziedziną archeologii. Przykładem tych aktywności jest

grant uzyskany przez jednego z dydaktyków na kierunku, zrealizowany w latach 2018-2019, w którym grupa studentów zatrudniona została jako wykonawcy zbiorowi i brała udział w pracach terenowych. Uniwersytet oferuje również studentom archeologii udział w praktycznych warsztatach rozwijających ich kompetencje twarde, a także wspiera organizacyjnie wyjazdy na konferencje ogólnopolskie oraz zagraniczne m.in. z PAN.

W zakresie bezpieczeństwa przy realizacji zajęć terenowych, studenci przechodzą obowiązkowe szkolenie BHP oraz mają również zapewnione wsparcie indywidualne. W przypadkach wymagających interwencji studenci mogą liczyć na wsparcie prowadzących, którzy chętnie pomagają i wspierają ich w rozwiązywaniu różnych problemów pojawiających się na ścieżce akademickiej. Pracownicy Instytutu Historycznego wspierają studentów zarówno na polu naukowym, jak również dydaktycznym. W Katedrze Archeologii Instytutu Historycznego powstał regulamin antymobbingowy, przystosowany do potrzeb studentów archeologii. Studenci nie tylko znajdują w nim informacje na temat definicji i kryteriów mobbingu, dobrych praktyk, ale co najważniejsze treści na temat zgłaszania takich wydarzeń, odpowiedni formularz, instrukcję postępowania i inne kluczowe elementy dotyczące przeciwdziałania sytuacjom niepożądanym. Na uczelni funkcjonuje Rzecznik Praw Studenta, którego zadaniem jest współpraca ze studentami i jednostkami Uczelni celem przestrzegania praw studenta oraz prowadzenie odpowiednich czynności w przypadku ich łamania, w porozumieniu z Samorządem Studenckim oraz władzami Uczelni. W Katedrze Archeologii US funkcjonuje także e-mail zaufania, na który anonimowo lub nie, studenci mogą wysyłać swoje zgłoszenia, zażalenia czy też skargi.

Uczelnia zapewnia szerokie wsparcie studentom w procesie uczenia się. Na każdym roku studiów powołany jest opiekun roku, którego zadaniem jest pomaganie studentom, w tym podejmowanie interwencji w problematycznych dla nich kwestiach, co bardzo dobrze się sprawdza. W przypadku pojawiania się problemów są one na bieżąco rozwiązywane, a uwagi studiujących są uwzględniane. Studenci mają możliwość także zgłaszania swoich problemów do prodziekana ds. studenckich. Studenci mogą również zgłaszać się w swoich sprawach do Prorektor ds. studenckich. Godziny dyżurów podane są na stronie internetowej Uniwersytetu. W razie potrzeby pracownicy Katedry także są dostępni dla studentów w godzinach dyżurów, o których informacje znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Konsultacje możliwe są również w terminach dostosowanych do potrzeb studenta, zarówno stacjonarnie jak i zdalnie. Studenci aktywnie dzielą się swoimi opiniami i doświadczeniami dotyczącymi zajęć, wskazując obszary wymagające udoskonalenia lub proponując nowe rozwiązania. Ich sugestie są uwzględniane przez nauczycieli akademickich, którzy – w miarę możliwości – wprowadzają odpowiednie modyfikacje w procesie dydaktycznym. Pracownicy administracyjni obsługujący studentów Katedry Archeologii wykazują się wysokim profesjonalizmem i skutecznością w rozwiązywaniu problemów studentów. Służą pomocą w różnorodnych kwestiach organizacyjnych i merytorycznych, zapewniając rzetelne i przyjazne wsparcie na wysokim poziomie.

Za szkolenie z zakresu praw i obowiązków studenta odpowiedzialny jest Samorząd Studentów Uniwersytetu Szczecińskiego (wspierany finansowo i organizacyjnie przez Uczelnię,) który realizuje je w formie materiałów wideo umieszczonych w Internecie. Powyższe zadanie realizowane jest we współpracy z pracownikami Uczelni. Przedstawiciel studentów obecny jest również w radzie dydaktycznej kierunku archeologia. Samorząd Studentów US prowadzi szereg prostudenckich akcji edukacyjnych, w tym akcję „świadomy student”, polegającą na publikowaniu treści i poradników m.in. na stronie samorządu, w których przedstawione są najważniejsze kwestie związane z sesją egzaminacyjną oraz zaliczeniem przedmiotów. Niemniej studenci kierunku archeologia nie są

w znaczący sposób zaangażowani w prace wydziałowego samorządu studentów a ich działalność skupiona jest na obszarze naukowo-badawczym.

Uczelnia podejmuje się działań związanych z ewaluacją systemu wsparcia, między innymi poprzez cykliczne ankiety kierowane do studentów. Studenci kierunku jasno wyrażają swoje potrzeby, odnajdują wsparcie oraz widzą efekty podejmowanych w Uczelni działań dotyczących poprawy komfortu ich studiowania. Studiujący przekazują swoje uwagi i prośby także bezpośrednio do dydaktyków lub władz uczelnianych. Przykładem rozwiązań, które zostały wprowadzone w ostatnich latach na podstawie opinii, zarówno studentów jak i dydaktyków, jest między innymi zakupienie dodatkowych książek do biblioteki, zmiany planu zajęć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia ma charakter stały i kompleksowy, uwzględniający zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów. System uwzględnia wsparcie dla studentów wybitnych, a także dla studiujących preferujących aktywności sportowe, artystyczne oraz organizacyjne, w tym zwiększające ich wiedzę z zakresu przedsiębiorczości. Uczelnia zapewnia również wsparcie dla studentów wychowujących dzieci oraz zapewnia dostęp do opieki psychologicznej. Wsparcie obejmuje również mechanizmy związane z dostosowywaniem procesu dydaktycznego względem osób z niepełnosprawnościami. System zgłaszania przez studentów skarg i wniosków działa w sposób sprawny i przejrzysty, a Uczelnia prowadzi działania informacyjne oraz edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji. Stosowane są materialne oraz pozamaterialne instrumenty oddziaływania mające na celu motywowanie studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się. Proces uczenia się wspiera dobrze funkcjonująca kadra administracyjna oraz dydaktyczna, a samorząd i organizacje studenckie mają zapewnione wsparcie finansowe i organizacyjne Uniwersytetu. Na kierunku podejmowane są działania mające na celu doskonalenie jakości kształcenia, w tym ewaluację systemu wsparcia dla studentów. Studiujący mogą wypełniać ankiety oceny satysfakcji ze studiów, a także zgłaszać swoje postulaty zarówno poprzez swoich studenckich przedstawicieli jak i bezpośrednio do opiekuna, dydaktyków, pracowników administracyjnych czy władz.

Sformułowane poniżej rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się zwiększenie działań mających na celu zachęcanie studentów do zaangażowania się w działalność wydziałowego samorządu studenckiego.

Zalecenia

nie sformułowano

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje dotyczące studiów na kierunku archeologia są dostępne dla szerokiego grona odbiorców, zarówno związanych bezpośrednio z Uczelnią jak i kandydatów na studia czy interesariuszy zewnętrznych, w sposób adekwatny do potrzeb wszystkich grup użytkowników. Główna strona Uczelni umożliwia sprawne korzystanie z niej niezależnie od systemu operacyjnego urządzenia czy miejsca użytkownika. Responsywność strony przejawia się także poprzez automatyczne aktualizowanie pozycjonowania informacji w przypadku zmiany szerokości okien czy zakładek internetowych. Co ważne, strona internetowa jest częściowo zgodna z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, co gwarantuje łatwiejsze korzystanie z niej przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Przykładem przyjętych rozwiązań są między innymi opcje zmiany rozmiaru czcionek, kontrastu, oznaczenia tytułów, wyłączenia animacji, a nawet funkcja połączenia z tłumaczem języka migowego. Zawartość strony internetowej jest możliwa do przeglądania w języku polskim i angielskim. Nawigacja na stronie internetowej odbywa się poprzez system odnośników i hiperłączy w postaci kafelków i list rozwijanych, uporządkowanych według treści. W dolnej części strony dostępna jest także zakładka przeznaczona do zadawania pytań w przypadku napotkania jakichkolwiek trudności lub niezalezienia poszukiwanych informacji.

Strona internetowa US została podzielona na dziewięć głównych kategorii tematycznych, grupujących poszczególne podstrony. Wspomniane główne kategorie to: Uczelnia, Badania Naukowe, Kształcenie, Kandydaci, Studenci, Doktoranci, Pracownicy, Media oraz Galeria. Po nakierowaniu przez użytkownika w dowolną z zakładek następuje przekierowanie do katalogu w postaci kafelków opatrzonych charakterystycznymi, intuicyjnymi grafikami, które odpowiadają zakresom tematycznym pomniejszych kategoriom. Zakres znajdujących się na podstronach zakładek oparty jest o częstość wyszukiwania danych haseł (np. w zakładce „Studenci” są to między innymi „Samorząd”, „Wydziały”, „Plany zajęć” czy „Aktywność”). Poprzez zakładkę Kandydaci osoby korzystające ze strony mają możliwość dowiedzieć się wyczerpujących informacji dotyczących terminów, procesu i kryteriów rekrutacji na studia archeologiczne oraz przyznawanych tytułów i kwalifikacji po ich ukończeniu. Informacja dotyczy również oferty wsparcia dla kandydatów zagranicznych lub osób z niepełnosprawnościami, a także możliwości podjęcia studiów podyplomowych. Kompletnie treści z zakresu rekrutacji poprzez potwierdzanie efektów uczenia się są łatwo dostępne na stronie Biura Jakości Kształcenia Uniwersytetu. Co ważne, każda osoba zainteresowana podjęciem się studiów w ramach US może zapoznać się na stronie rekrutacji z tak zwanym Przewodnikiem rekrutacyjnym, który stanowi kompleksowy zbiór wszystkich dokumentów i postanowień dotyczących całego procesu rekrutacji. W zakładce „Oferta edukacyjna”, każda osoba przeglądająca stronę może przeczytać o kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, ale także profilu absolwenta, dla wybranego kierunku studiów prowadzonego przez Uczelnię, w tym dla kierunku archeologia. Podstrona „Studenci” zawiera treści związane z organizacją roku akademickiego, programów wymiany akademickiej czy opieki zdrowotnej i stypendiów socjalnych. W tej kategorii tematycznej użytkownik może zasięgnąć informacji także

z zakresu potencjalnego e-learningu, Akademickiego Biura Karier czy funkcjonowania samorządu studenckiego. Ukazywane informacje obejmują swoim zakresem także konkretne dane istotne dla cudzoziemców. Informacje związane z organizacją roku akademickiego, szczegółowych planów zajęć, lecz także przysługujących im świadczeń materialnych, studenci kierunku mogą uzyskać także za pośrednictwem mediów społecznościowych, między innymi na platformach Facebook (dotyczy to zarówno profilu Uczelni, Wydziału, Instytutu jak i Samorządu Studenckiego), YouTube czy Instagram. W górnej części strony znajduje się link do systemu e-Prodziekan stanowiącego, wraz z pocztą elektroniczną, podstawowy kanał kontaktu między Uczelnią a studentami. Strona ta umożliwia studentom m.in. sprawdzanie swoich ocen, aktualności czy weryfikowanie informacji dotyczących prowadzonych zajęć. Aby uzyskać wiedzę na temat kolejnych danych, takich jak programy studiów i treści dotyczące sposobów prowadzenia zajęć i weryfikacji nabywanych efektów uczenia się, należy skorzystać z podstrony przeznaczonej dla konkretnego wydziału Uczelni. Wszystkie programy studiów znajdują się także w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni. Na stronie wydziału zakładki również grupowane są ze względu na tematykę, to jest: Wydział, Instytuty, Kandydaci (Ogół Uczelni), Oferta dla kandydatów (Wydział Humanistyczny), Studenci, Kształcenie, Pracownicy oraz Kontakt. W poszczególnych kategoriach, podobnie jak na głównej stronie, znajdują się hiperłącza stanowiące przekierowanie do pogrupowanych tematycznie informacji. Co ważne, w odpowiednich zakładkach związanych tematycznie z jakością kształcenia, każda osoba ma możliwość zapoznania się z raportami samooceny czy sprawozdaniami władz, pełnomocników, ale także protokołami z posiedzeń wewnętrznych gremiów działających na rzecz doskonalenia oferty kierunku. Studenci w zakresie usług internetowych mogą uzyskać pomoc ze strony Uczelnianego Centrum Informatycznego. Wsparcie to dotyczy programów z subskrypcji Office365, a także e-learningu. Uczelnia korzysta również z innych, dodatkowych stron, dostosowanych do potrzeb użytkowników. Są to między innymi strony Sekcji ds. Studenckich, strona Instytutu Historycznego czy strona dla kandydatów na studia. W ramach działalności promocyjnej i informacyjnej Uniwersytetu działają również media akademickie: NiUS Radio oraz telewizja uniwersytecka Uniwizja.

Informacje dotyczące warunków realizacji studiów na kierunku archeologia i osiągniętych rezultatów są łatwo dostępne i odpowiadają potrzebom studentów. Głównym źródłem informacji dotyczącym funkcjonalności strony internetowej są opinie ze strony kandydatów na studia, studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. W zakresie informacji związanych z archeologią, monitoring i weryfikacja treści stron pod względem ich aktualności i rzetelności prowadzona jest w sposób systematyczny przez zespół kierunkowy, zgodnie z zaleceniami Działu Promocji US. Dodatkowo, nad treściami Instytutu Historycznego udostępnionymi w mediach społecznościowych odpowiada wyznaczony przez IH pełnomocnik. Treści te w dużej mierze mają charakter edukacyjny i są dostosowane także do odbiorcy nieprofesjonalnego. W przypadku jakichkolwiek pytań lub zgłoszeń, użytkownik może skontaktować się z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonalność strony. Na każdej witrynie wchodzącej w skład domeny Uczelni, znajduje się zakładka „Kontakt” zawierająca kluczowe w tym zakresie informacje.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Szczeciński zapewnia pełny dostęp do informacji, zarówno w zakresie studiów jak i funkcjonowania Uczelni. Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem czy czasem. Nawigacja po stronie internetowej jest intuicyjna i oparta na systemie przekierowań w formie zakładek jak i rozwijanych list. Strona Uniwersytetu jest podzielona zarówno na zakładki tematyczne jak i szczegółowe podstrony wybierane z listy rozwijanej. Wszystkie hiperłącza i treści dostępne na stronie są responsywne, a korzystanie z nich jest dostosowane niezależnie od rodzaju przeglądarki, systemu operacyjnego komputera czy używanego sprzętu. Strona jest zoptymalizowana do użytkowania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, co potwierdza deklaracja dostępności. Uczelnia gwarantuje użytkownikom uzyskanie pełnej informacji o studiach, w zakresie całego procesu dydaktycznego, to jest celu kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji kandydatów, terminarzu procesu przyjęć na studia, programu studiów, zakładanych efektów uczenia się, opisu procesu nauczania i uczenia oraz jego organizacji. Treści te obejmują również charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się oraz zasad dyplomowania, przyznawanych kwalifikacji i tytułu zawodowego. Publiczny dostęp do informacji obejmuje również kwestie związane ze wsparciem kierowanym do różnych grup akademickich, zwłaszcza w zakresie pomocy w procesie uczenia się. W Uczelni prowadzony jest monitoring w zakresie udostępnianych treści na stronach. Rzetelność i aktualność informacji dotyczących archeologii jest weryfikowana i udostępniana przy udziale członków zespołu kierunkowego, a wyniki monitorowania są wykorzystywane do dalszego poprawiania jakości publikowanych treści.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacje

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na Uniwersytecie Szczecińskim funkcjonuje Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia którego szczegółowe działanie zostało dookreślone Uchwałą Senatu US z dn. 17.12.2020 i w Zarządzeniu Rektora z dn. 21.12.2020 r. Za nadzór organizacyjny, koordynacja i monitorowanie jakości kształcenia na Uczelni odpowiada Biuro Jakości Kształcenia.

Ogólny nadzór nad organizacją kształcenia, jak również nad wdrożeniem i doskonaleniem USZJK sprawuje Rektor US, przy czym swoje obowiązki wykonuje on przy pomocy prorektorów, w tym

w szczególności prorektora właściwego ds. studenckich. Prorektor ds. studenckich jest wspierany przez uczelnianą radę ds. kształcenia, która jest organem opiniująco-doradczym we wszelkich sprawach związanych z organizacją i prowadzeniem kształcenia w Uczelni. W skład uczelnianej rady ds. kształcenia wchodzi dziekan Wydziałów powołanych w Uniwersytecie, dyrektor Szkoły Doktorskiej, kierownicy jednostek wspomagających biorących udział w realizowaniu procesu kształcenia oraz przedstawiciel samorządu studentów. Radzie przewodniczy właściwy prorektor ds. kształcenia.

Jednostką podstawową odpowiedzialną za organizację, prowadzenie i koordynację procesu kształcenia na kierunku archeologia jest Wydział Humanistyczny, którego dziekan organizuje i kieruje działalnością dydaktyczną wszystkich kierunków prowadzonych w ramach dziedziny nauk humanistycznych. Na wydziale działa rada dydaktyczna, będąca organem doradczo-opiniotwórczym dziekana w sprawach związanych z prowadzeniem kształcenia w ramach kierunków studiów, w tym kierunku archeologia. W zakresie spraw studentów związanych z tokiem studiów działa natomiast prodziekan ds. studenckich powoływany przez Rektora. Istotną rolę pełni Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, którego zadaniem jest wsparcie wprowadzania zmian programowych, w tym analiza efektów uczenia się. Nadzór nad jakością kształcenia jest zapewniony przez Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego uchwalony zarządzeniem Dziekana Wydziału Humanistycznego z dn. 26.02.2021.)

Bezpośredni nadzór merytoryczny nad programem i funkcjonowaniem kierunku archeologia sprawuje sześciuosobowy zespół kierunku, (pięciu nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę archeologia i przedstawicielka studentów).

Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia jest odpowiedzialny za nadzór i kontrolę jakości kształcenia, głównie poprzez analizę sprawozdań z oceny własnej, sporządzonych przez jednostki organizacyjne oraz formułowanie opinii, wytycznych i formularzy służących ocenie jakości kształcenia na Uczelni.

Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób i zespołów zostały określone w sposób przejrzysty.

Zatwierdzanie oraz zmiany programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o procedurę opisaną w Uchwale Senatu US (nr 88/2023). Po uzyskaniu pozytywnych rekomendacji ze strony rady dydaktycznej, uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia oraz uczelnianej rady ds. kształcenia prorektor ds. kształcenia przedstawia wniosek Senatowi US w celu uchwalenia programu lub zmian w programie.

W procesie tworzenia programu uwzględniane są innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, tj. współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym wykorzystanie narzędzi cyfrowych będących podstawą współczesnej archeologii. Wprowadzone innowacje są wynikiem zarówno posiadanych kompetencji zatrudnionych nauczycieli akademickich, jak i efektem wniosków ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zgodnie z przyjętymi przez Senat US wytycznymi prowadzona jest regularna ocena i udoskonalanie prowadzonych programów studiów. Monitorowanie programu studiów opiera się na analizach uwzględniających m.in. ankiety studenckie, monitorowanie losów absolwentów oraz potrzeby rynku pracy, zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych. Według wytycznych uwzględnia się w szczególności wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów. Wprowadzony system przewiduje sprawdzanie sposobów weryfikowania i osiągania efektów uczenia się, lecz nie zapewnia zbadania zbieżności efektów przedmiotowych z kierunkowymi, jak również wymiaru, zasad i formy prowadzenia praktyk zawodowych. Zaobserwowane nieprawidłowości w ramach kryterium 1 wskazują, że wprowadzenie od roku akademickiego 2024/2025 nowych efektów uczenia się nie w pełni

wprowadziło deklarowaną zgodność efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia z wymaganiami odpowiednio 6 i 7 poziomu charakterystyk PRK. Sformułowane karty samooceny kierunku są skrótowe, a brak weryfikacji ze strony innych ciał poza zespołem kierunku, odpowiedzialnym za nadzór i organizację dydaktyki prowadzonej w ramach kierunku archeologia nie zapewnia diagnozowania problemów, na co wskazują nieprawidłowości opisanych w kryterium 1, 2 i 3, w tym m.in. poprawnego i konsekwentnego oszacowania nakładu pracy studenta podczas poszczególnych zajęć, sprawowania nadzoru nad jakością kształcenia w ramach praktyk zawodowych. **Rekomenduje się** rozdzielenie funkcji przeprowadzenia oceny programu studiów na kierunku od merytorycznego nadzoru nad programem i funkcjonowaniem danego kierunku studiów.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci), głównie poprzez rozwiązania przyjęte w WSZJK, ale również często poprzez rozwiązania poza systemowe (komunikacja bezpośrednia). Interesariusze zewnętrzni, w tym głównie pracodawcy, biorą udział w systematycznej ocenie programu poprzez liczne i systematycznie prowadzone konsultacje również w formie sformalizowanych badań.

Obecna ocena programowa jest pierwszą na tym kierunku. Jakość kształcenia na kierunku nie była dotychczas oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uniwersytecie Szczecińskim funkcjonuje Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w ramach którego przyjęto formalne zasady nadzoru nad jakością kształcenia oraz system monitorowania programu studiów, obejmujący zarówno struktury centralne, jak i wydziałowe oraz zespoły kierunkowe. Kompetencje i zakres odpowiedzialności podmiotów zaangażowanych w proces zapewniania jakości kształcenia zostały określone w sposób przejrzysty, a mechanizmy projektowania i zatwierdzania programu studiów mają charakter sformalizowany.

Program studiów na kierunku archeologia podlega systematycznej ocenie, z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, przy czym wykorzystuje się zarówno narzędzia formalne (ankiety, konsultacje), jak i rozwiązania poza formalne (bezpośrednia komunikacja). Widoczne jest zaangażowanie zespołów odpowiedzialnych za jakość kształcenia oraz wola doskonalenia standardów programowych.

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku do tej pory nie podlegała cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) niskiej szczegółowości procesu weryfikacji programu w kartach samooceny kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

nie sformułowano

Rekomendacje

1. Powierzenie zadania oceniania obowiązującego programu kształcenia innemu zespołowi niż ten, który jest odpowiedzialny za merytoryczny nadzór nad programem i funkcjonowaniem danego kierunku studiów.

Zalecenia

1. Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787).
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787).
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej (z późn. zm.).
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej (z późn. zm.).
9. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl